

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ 2022-2023

ΤΜΗΜΑ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Το Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών είναι προσηλωμένο στην παροχή υψηλής ποιότητας ανώτατης εκπαίδευσης στους φοιτητές του στα επιστημονικά πεδία της Γλώσσας, της Γλωσσολογίας, της Λογοτεχνίας, του Πολιτισμού και της Ιστορίας της Ιταλίας, των Πολιτισμικών Αλληλεπιδράσεων μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας, καθώς και στη διδακτική και παιδαγωγική κατάρτιση των φοιτητών.

Το Τμήμα προσφέρει, πέραν του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών, το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνοϊταλικές Σπουδές: Ιστορία, Λογοτεχνία, Κλασική Παράδοση», καθώς και τη δυνατότητα πραγματοποίησης σπουδών σε διδακτορικό και μεταδιδακτορικό επίπεδο.

ΤΟΜΕΙΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το ΠΠΣ του Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας επικεντρώνεται στη μελέτη της Γλώσσας, της Γλωσσολογίας, της Λογοτεχνίας, του Πολιτισμού και της Ιστορίας της Ιταλίας, καθώς και στις Πολιτισμικές Αλληλεπιδράσεις μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας. Αναλυτικότερα:

ΓΛΩΣΣΑ- ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

Τα μαθήματα Ιταλικής Γλώσσας προσφέρονται στους φοιτητές σε όλα τα εξάμηνα σπουδών και αποτελούν βασική προϋπόθεση για την εκπαιδευτική τους εξέλιξη. Τα γλωσσολογικά μαθήματα του Τμήματος στοχεύουν στην εξοικείωση των φοιτητών με τις βασικές θεωρητικές και μεθοδολογικές αρχές της γλωσσολογικής επιστήμης. Καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα τομέων τόσο της θεωρητικής όσο και της εφαρμοσμένης γλωσσολογίας και προσφέρουν ενημερωμένη γνώση πάνω στις πιο σύγχρονες τάσεις της θεωρητικής γλωσσικής ανάλυσης και της γλωσσικής διδασκαλίας και της μετάφρασης. Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει στα γλωσσολογικά μαθήματα νέων τεχνολογιών που διαθέτει το Τμήμα τα οποία προωθούν τη διεπιστημονική γνώση και διδάσκουν, με εργαστηριακές μεθόδους, καινοτόμα γνωστικά αντικείμενα.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Τα μαθήματα της ιταλικής λογοτεχνίας αποσκοπούν πρωταρχικά στη διδασκαλία των κυριότερων ειδών, ρευμάτων και συγγραφέων από τον Μεσαίωνα μέχρι σήμερα. Σκοπός επίσης είναι η ανάδειξη της δυνατότητας των πολλαπλών επιστημονικών προσεγγίσεων στον χώρο της γραμματολογίας όπως και η βαθύτερη μελέτη των λογοτεχνικών ρευμάτων της έρευνας και διδασκαλίας της Λογοτεχνίας και της Συγκριτικής Γραμματολογίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις λογοτεχνικές αλληλεπιδράσεις Ελλάδας-Ιταλίας.

Οι φοιτητές καλούνται να γνωρίσουν τις βασικές αρχές της αφηματολογίας, να ασκηθούν στην κειμενική ανάλυση και τη χρήση της βιβλιογραφίας καθώς και στο χειρισμό, γενικότερα, του επιστημονικού λόγου.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Τα μαθήματα Πολιτισμού εισάγουν τους φοιτητές στη μελέτη: α) της Ιστορίας και του Πολιτισμού της Ιταλίας (Ιταλική Ιστορία και Πολιτισμός I-III), β) του κοινού ιστορικού παρελθόντος Ελλήνων και Ιταλών κατά τη διάρκεια της μακραίωνης βενετικής κυριαρχίας στον ελλαδικό χώρο (Ιστορία του Βενετικού Κράτους-Εισαγωγή στην Αρχαιακή Έρευνα), γ) του Ιταλικού Θεάτρου (Εισαγωγή στο Θέατρο), δ) της Ιταλικής Τέχνης (Ειδικά Θέματα Ιταλικού Πολιτισμού) και ε) της Ιταλικής Μουσικής (Ιστορία της Ιταλικής Μουσικής I και II, Ιταλική Όπερα και Ιταλική Μουσική της Αναγέννησης).

Με τα μαθήματα αυτά οι φοιτητές εισάγονται στις πολιτισμικές «προϋποθέσεις» του χώρου και των ανθρώπων που δημιούργησαν τη γλώσσα και τη λογοτεχνία της Ιταλίας, αντικείμενα που εξετάζονται διεξοδικά στο πλαίσιο των αντίστοιχων μαθημάτων. Παράλληλα, όμως, προσφέρονται στους φοιτητές γνώσεις με πολύτιμες προοπτικές στο πεδίο της έρευνας της Ιστορίας και του Πολιτισμού της Ιταλίας. Σχετικά είναι τα μαθήματα που προσφέρονται και σε μεταπτυχιακό επίπεδο στο πλαίσιο του ΠΜΣ «Ελληνοϊταλικές σπουδές: Ιστορία, Λογοτεχνία, Κλασική Παράδοση».

ΤΜΗΜΑ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2022-2023

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Για την απόκτηση του πτυχίου του Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ο κάθε φοιτητής θα πρέπει να έχει εξεταστεί επιτυχώς σε **44 μαθήματα**, εκ των οποίων:

- **34 Υποχρεωτικά μαθήματα**, δηλαδή, μαθήματα στα οποία ο φοιτητής πρέπει **οπωσδήποτε** να εξεταστεί επιτυχώς για την απόκτηση του πτυχίου του.
- **8 έως 10 Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα**, δηλαδή, μαθήματα στα οποία ο φοιτητής πρέπει να εξεταστεί επιτυχώς για την απόκτηση του πτυχίου του, επιλέγοντάς τα από ένα αριθμό προσφερόμενων μαθημάτων από το Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας.
- **έως 2 Ελεύθερης επιλογής μαθήματα**, δηλαδή μαθήματα στα οποία ο φοιτητής πρέπει να εξεταστεί επιτυχώς για την απόκτηση του πτυχίου του, επιλέγοντάς τα από ένα αριθμό προσφερόμενων μαθημάτων από τα υπόλοιπα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής. Είναι στην ελεύθερη επιλογή του φοιτητή το εξάμηνο κατά το οποίο θα διδαχθεί και θα εξεταστεί σε αυτά τα μαθήματα.

Τα μαθήματα διακρίνονται σε **χειμερινά** και **εαρινά**, ανάλογα με το εξάμηνο διδασκαλίας τους. Κατά τη δήλωση των μαθημάτων οι φοιτητές θα πρέπει να γνωρίζουν εάν τα μαθήματα που δηλώνουν διδάσκονται στο συγκεκριμένο εξάμηνο ή όχι.

Για τη λήψη του πτυχίου ο φοιτητής οφείλει να αποκτήσει τουλάχιστον 132 Διδακτικές Μονάδες, οι οποίες πρέπει να κατανέμονται ως εξής: 102 ΔΜ από τα υποχρεωτικά μαθήματα και 30 ΔΜ από τα υποχρεωτικά κατ' επιλογήν και από τα ελεύθερης επιλογής μαθήματα.

Ύστερα από την εισαγωγή και εφαρμογή του **Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων** για την απόκτηση του πτυχίου απαιτούνται **τουλάχιστον 244** Ευρωπαϊκές Πιστωτικές Μονάδες (**ΕΠΜ ή ECTS**), από τις οποίες: **204** ΕΠΜ για τα υποχρεωτικά μαθήματα, και **40** ΕΠΜ για τα υποχρεωτικά κατ' επιλογήν καθώς και για τα ελεύθερης επιλογής μαθήματα. Όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα αντιστοιχούν σε **6 Ε.Π.Μ**. Τα υποχρεωτικά κατ' επιλογήν, καθώς και τα ελεύθερης επιλογής, αντιστοιχούν σε **4 Ε.Π.Μ**.

Η κατανομή μαθημάτων, διδακτικών μονάδων και Ευρωπαϊκών Πιστωτικών Μονάδων είναι η ακόλουθη:

	Αριθμός μαθημάτων	Αριθμός ΔΜ	Αριθμός ΕΠΜ (ECTS)
Υποχρεωτικά Μαθήματα	34 (ένα από αυτά προσφέρεται από άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής)	102	204
Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν	8 έως 10	24 έως 30	32 έως 40
Ελεύθερης επιλογής	0 έως 2	0 έως 6	0 έως 8
ΣΥΝΟΛΟ	44	132	244

Το Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας προσφέρει για το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022, εκτός από 34 υποχρεωτικά μαθήματα (1 υποχρεωτικό μάθημα προσφέρεται από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης), 25 υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα, ώστε ο φοιτητής να επιλέγει εκείνα που θεωρεί ότι θα τον βοηθήσουν στην επίτευξη των στόχων του, καθώς και όσα ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντά του. Τα υπόλοιπα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής ενημερώνουν για τα προσφερόμενα μαθήματα, τα οποία ανακοινώνονται από τη Γραμματεία στην αρχή κάθε εξαμήνου.

Με την ολοκλήρωση του ΠΠΣ οι φοιτητές του Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας θα έχουν επιτύχει τα παρακάτω **μαθησιακά αποτελέσματα**:

- την καλύτερη κατανόηση της δομής της **Ιταλικής Γλώσσας**
- την εύρωστη χρήση της **Ιταλικής Γλώσσας** για διδακτικούς, επιστημονικούς και επαγγελματικούς σκοπούς
- την εις βάθος μελέτη της **Λογοτεχνίας** της Ιστορίας και του **Πολιτισμού της Ιταλίας**
- την ανάπτυξη βασικής ερευνητικής ικανότητας στα επιστημονικά πεδία της **Γλώσσας - Γλωσσολογίας** και **Λογοτεχνίας - Πολιτισμού - Ιστορίας**, βασιζόμενη στην εφαρμογή κατάλληλων μεθοδολογιών
- την απόκτηση υψηλού επιπέδου γνώσης και παιδαγωγικής κατάρτισης σε θέματα **διδασκαλίας της Ιταλικής Γλώσσας**, με απώτερο σκοπό την απορρόφησή τους στην αγορά εργασίας και την εύρυθμη επαγγελματική τους σταδιοδρομία

Το Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας εκδίδει Παράρτημα Διπλώματος αυτομάτως και χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, το οποίο είναι ενιαίο για όλα τα Ιδρύματα.

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Οι φοιτητές που εγγράφηκαν στο Τμήμα το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022 υποχρεούνται να εκπονήσουν γραπτή πτυχιακή εργασία στο 4^ο έτος των σπουδών τους (ακαδ. έτος 2024-2025). Η πτυχιακή εργασία θα αντιστοιχεί σε φόρτο εργασίας ισοδύναμο με 8 ECTS. Οι φοιτητές θα εκπονούν πτυχιακή εργασία κατόπιν συνεννόησης με διδάσκοντα/ουσα του Τμήματος σε θέμα που εντάσσεται στο επιστημονικό αντικείμενο μαθήματος που ο/η ίδιος/α διδάσκει στο Τμήμα και το οποίο, κατά την εκτίμηση του/της διδάσκοντα/ουσας, προσφέρεται για την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας. Κάθε διδάσκων/ουσα θα μπορεί να επιβλέπει ανά ακαδημαϊκό έτος μέχρι πέντε πτυχιακές εργασίες. Απαραίτητη προϋπόθεση για να ανατεθεί σε φοιτητή, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος κατόπιν αίτησής του, η εκπόνηση πτυχιακής εργασίας θεωρείται η επιτυχής εξέταση στο μάθημα «Μεθοδολογία της Έρευνας» (66ΙΤΑ092), το οποίο από το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 γίνεται υποχρεωτικό και μεταφέρεται στο Ζ' Εξάμηνο Σπουδών (αποφάσεις της 14^{ης}/24-06-2021 συνέλευσης ακαδ. έτους 2020-2021 και της 12^{ης}/30-06-2022 συνέλευσης ακαδ. έτους 2021-2022).

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΓΝΩΣΗΣ ΧΕΙΡΙΣΜΟΥ Η/Υ

Σύμφωνα με το **Π.Δ. 50/2001 άρ. 26 παρ. 6 του «Προσοντολογίου»** ορίζεται ότι: *η εν λόγω γνώση διαπιστώνεται, μεταξύ άλλων, και με τίτλους σπουδών, τριτοβάθμιας, μεταδευτεροβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ειδικότητας Πληροφορικής ή χειρισμού Η/Υ, καθώς και με τίτλους σπουδών πανεπιστημιακής ή τεχνολογικής εκπαίδευσης, από την αναλυτική βαθμολογία των οποίων προκύπτει ότι οι κάτοχοι αυτών έχουν παρακολουθήσει τέσσερα τουλάχιστον μαθήματα, υποχρεωτικά ή κατ' επιλογή, Πληροφορικής ή χειρισμού Η/Υ.*

Σύμφωνα με την εγκύκλιο ΔΟΑ/Φ.13/412/ της 12ης/2/2010 του Υπουργείου Εσωτερικών:

Η επιτυχής παρακολούθηση των τεσσάρων μαθημάτων αποδεικνύεται είτε με την αναλυτική βαθμολογία σπουδών είτε με σχετική βεβαίωση του οικείου Τμήματος του Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι., με την οποία πιστοποιείται ότι ο υποψήφιος παρακολούθησε επιτυχώς, σε προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό επίπεδο, τέσσερα εξαμηνιαία μαθήματα, που κατά την εκτίμηση του Τμήματος εμπίπτουν στο γνωστικό αντικείμενο της Πληροφορικής ή του χειρισμού Η/Υ.

Σύμφωνα με προκηρύξεις του ΑΣΕΠ (https://www.asep.gr/guide/2E_2020/computerknowledge.html) η γνώση χειρισμού Η/Υ στην Επεξεργασία κειμένου, στα Υπολογιστικά φύλλα και στο διαδίκτυο μπορεί να αποδειχθεί μεταξύ άλλων και: *Με τίτλους σπουδών, βασικούς ή /και μεταπτυχιακού, Πανεπιστημιακής ή/και Τεχνολογικής εκπαίδευσης, από την αναλυτική βαθμολογία των οποίων προκύπτει ότι οι υποψήφιοι έχουν παρακολουθήσει τέσσερα τουλάχιστον μαθήματα, υποχρεωτικά ή κατ' επιλογή, Πληροφορικής ή γνώσης χειρισμού Η/Υ. Καθένα από τα τέσσερα αυτά μαθήματα μπορεί να έχει πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της απόκτησης τίτλου σπουδών είτε Πανεπιστημιακής (ΠΕ), είτε Τεχνολογικής (ΤΕ) Εκπαίδευσης είτε μεταπτυχιακού τίτλου είτε διδακτορικού διπλώματος και*

υπολογίζονται αθροιστικά. Οι υποψήφιοι της Πανεπιστημιακής, Τεχνολογικής και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης αποδεικνύουν επαρκώς τη γνώση χειρισμού Η/Υ ακόμη και με μόνη την υποβολή βεβαιώσεων τμημάτων ΑΕΙ και ΤΕΙ με τις οποίες πιστοποιείται ότι παρακολούθησαν επιτυχώς, σε προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό επίπεδο, τέσσερα (4) εξαμηνιαία μαθήματα τα οποία κατά την εκτίμηση του τμήματος εμπίπτουν στην περιοχή της Πληροφορικής ή του χειρισμού Η/Υ.

Με βάση τα παραπάνω το Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΕΚΠΑ στη 12^η συνέλευση της 30ής Ιουνίου 2022 αποφάσισε να παρέχει στους αποφοίτους του, **αρχής γενομένης από όσους θα εισαχθούν το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023, πιστοποιητικό πρώτου επιπέδου γνώσης χειρισμού Η/Υ**, μετά από την επιτυχή παρακολούθηση τεσσάρων από τα παρακάτω προσφερόμενα μαθήματα στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος:

- α) Ηλεκτρονικά Σώματα Κειμένων για την γλωσσική έρευνα και διδασκαλία,
- β) Ανάλυση λαθών στην Εκμάθηση της Ιταλικής ως ξένης γλώσσας,
- γ) Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες
- δ) Ηλεκτρονική Μάθηση και Ξενόγλωσση Εκπαίδευση,
- ε) Σχεδιασμός Ξενόγλωσσου Μαθήματος,
- στ) Ιταλική Όπερα
- ζ) Μεθοδολογίας της έρευνας,
- η) Διπλωματική εργασία.

Ο κατάλογος των μαθημάτων θα ενημερώνεται κάθε έτος με βάση όσα μαθήματα θα προσφέρονται είτε από το Τμήμα μας είτε από άλλα Τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΗΜΕΔΑΠΗΣ

Σύμφωνα με την απόφαση της 3^{ης} Συνέλευσης του Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας (ΤΙΓΦ) του ακαδημαϊκού έτους 2020-21 (6.11.2020), οι προπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος που είναι απόφοιτοι άλλων πανεπιστημιακών τμημάτων της ημεδαπής και **έχουν λάβει το αρχικό πτυχίο τους την τελευταία πενταετία**, δύνανται σε όλη τη διάρκεια της φοίτησής τους να αναγνωρίζουν **δύο υποχρεωτικά μαθήματα** και **δύο υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα** από τα προσφερόμενα στο Πρόγραμμα Σπουδών του ΤΙΓΦ.

Οι αιτήσεις αναγνώρισης υποβάλλονται **αποκλειστικά και μόνο κατά το πρώτο εξάμηνο φοίτησης** στο ΤΙΓΦ, όπως αυτό ορίζεται από την ημερομηνία εγγραφής των φοιτητών.

Δεν αναγνωρίζονται μαθήματα σε **αποφοίτους πανεπιστημιακών Τμημάτων του εξωτερικού**, ούτε **πιστοποιητικά γλωσσομάθειας**.

Για τη διαδικασία των αναγνωρίσεων και την υποβολή των αιτήσεων και των σχετικών δικαιολογητικών οι φοιτητές ενημερώνονται από τη Γραμματεία του Τμήματος.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

- Ιταλική Γλώσσα I
- Ιταλική Ιστορία και Πολιτισμός I
- Ιστορία της Ιταλικής Λογοτεχνίας I
- Εισαγωγή στη Γλωσσολογία
- Ιταλική Γλώσσα II
- Ιταλική Ιστορία και Πολιτισμός II
- Ιστορία της Ιταλικής Λογοτεχνίας II
- Εισαγωγή στα λογοτεχνικά είδη: Ιταλική Ποίηση και Πεζογραφία
- Γλωσσολογία: Τομείς Γλωσσικής Ανάλυσης
- Ιταλική Γλώσσα III
- Εισαγωγή στο Θέατρο
- Ιταλική Λογοτεχνία της εποχής του Μπαρόκ
- Εισαγωγή στην Παιδαγωγική (Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης)
- Σύνταξη της Ιταλικής Γλώσσας
- Ιταλική Γλώσσα IV
- Ιταλική Ποίηση
- Ιστορία της Γλώσσας: Αλληλεπιδράσεις μεταξύ της Ιταλικής και της Ελληνικής Γλώσσας
- Φωνητική-Φωνολογία της Ιταλικής Γλώσσας
- Μορφολογία της Ιταλικής Γλώσσας
- Γενική Διδακτική
- Ιταλική Γλώσσα V
- Ιταλικό Δοκίμιο
- Θεωρία της Μετάφρασης
- Ιταλική Λογοτεχνία της Αναγέννησης
- Dante
- Ιταλική Γλώσσα VI
- Νεότερη και Σύγχρονη Ιταλική Λογοτεχνία
- Θεωρίες Εκμάθησης και Διδασκαλίας της Ιταλικής Γλώσσας
- Ιταλική Γλώσσα VII
- Συγκριτική Λογοτεχνία
- Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία στη Διδακτική της Ιταλικής Γλώσσας
- Μεθοδολογία της Έρευνας
- Ιταλική Γλώσσα VIII
- Μεθοδολογία και Πρακτική της Διδασκαλίας της Ιταλικής ως Ξένης Γλώσσας

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Επιλέγονται υποχρεωτικά 32 έως 40 Ευρωπαϊκές Πιστωτικές Μονάδες (ECTS credits). Αν επιλεγούν περισσότερες, θα θεωρηθούν ως ΕΠΜ μαθημάτων ελεύθερης επιλογής

- Ηλεκτρονική Μάθηση και Ξενόγλωσση Εκπαίδευση
- Ιστορία της Ιταλικής Μουσικής I: Μεσαίωνας, Αναγέννηση και 20ός Αιώνας
- Ιταλικά για Ειδικές Χρήσεις
- Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες: Υπολογιστική Ανάλυση Κειμένων
- Ιστορία της Ιταλικής Μουσικής II: από το Μπαρόκ στο Ρομαντισμό
- Δημιουργική Γραφή στην Ξένη Γλώσσα
- Λεξικολογία-Λεξικογραφία
- Ηλεκτρονικά Σώματα Κειμένων για τη Γλωσσική Έρευνα και Διδασκαλία
- Ιστορία του Βενετικού Κράτους
- Πρακτική Άσκηση Φοιτητών
- Ειδικά Θέματα Ιταλικού Πολιτισμού
- Εισαγωγή στην Αρχαιακή Έρευνα
- Ανάλυση Λαθών στην Εκμάθηση της Ιταλικής ως Ξένης Γλώσσας
- Ιταλική Γλώσσα στον Κινηματογράφο
- Foscolo
- Ειδικά Θέματα Λεξικογραφίας: Ιστορία Λεξικών, Ηλεκτρονικά Λεξικά, Ετυμολογικά Λεξικά
- Διαλεκτολογία: Ελληνοϊταλικά Ιδιώματα της Νότιας Ιταλίας
- Ιταλική Γραμματολογία του Λατινοκρατούμενου Ελληνισμού
- Ζητήματα Σύγκρισης των Γλωσσών
- Ιταλική Φρασεολογία και Παροιμιολογία
- Λογοτεχνία του Λατινοκρατούμενου Ελληνισμού
- Ιταλική Όπερα
- Στοιχεία Σημασιολογίας
- Λογοτεχνικές Αλληλεπιδράσεις μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας
- Ιταλική Γλώσσα στα κείμενα Ιταλών Φιλοσόφων

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

(Επιλέγονται μέχρι 2 μαθήματα)

Τα μαθήματα που προσφέρονται από τα υπόλοιπα τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής θα ανακοινώνονται από τη Γραμματεία στην αρχή κάθε εξαμήνου.

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΤΑ ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

- Θεωρία της Μετάφρασης
- Ιστορία του Βενετικού Κράτους
- Ιστορία της Ιταλικής Λογοτεχνίας Ι
- Ζητήματα Σύγκρισης των Γλωσσών
- Ιταλική Φρασεολογία και Παροιμιολογία
- Ηλεκτρονικά Σώματα Κειμένων για τη Γλωσσική Έρευνα και Διδασκαλία
- Ιταλική Όπερα
- Ιστορία της Ιταλικής Μουσικής Ι: Μεσαίωνας, Αναγέννηση και 20ός Αιώνας
- Ιστορία της Ιταλικής Μουσικής ΙΙ: από το Μπαρόκ στον Ρομαντισμό
- Ιταλική Ιστορία και Πολιτισμός ΙΙ
- Εισαγωγή στην Αρχειακή Έρευνα
- Ιστορία της Ιταλικής Λογοτεχνίας ΙΙ
- Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες: Υπολογιστική Ανάλυση Κειμένων
- Νεότερη και Σύγχρονη Ιταλική Λογοτεχνία

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Χειμερινό Εξάμηνο

- ΙΤΑΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Ι -Lingua italiana I -66ITA001- συνοδευόμενο από το αντίστοιχο Φροντιστηριακό μάθημα
- ΙΤΑΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΙΙΙ (Lingua Italiana ΙΙΙ) -66ITA015- Γ' εξάμηνο - συνοδευόμενο από το αντίστοιχο Φροντιστηριακό μάθημα (Lezione di rafforzamento inerente a Lingua italiana ΙΙΙ)
- ΙΤΑΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ V - 66ITA049
- ΙΤΑΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ VII - 66ITA051
- ΙΤΑΛΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ - SAGGISTICA ITALIANA - 66ITA029
- Θεωρία της Μετάφρασης - 66ITA031
- Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία στη Διδακτική της Ιταλικής Γλώσσας - 66ITA043
- Ηλεκτρονική Μάθηση και Ξενόγλωσση Εκπαίδευση - E-learning (insegnamento elettronico) e insegnamento delle lingue straniere - 66KO1013
- Ειδικά Θέματα Ιταλικής Γραμματολογίας του Λατινοκρατούμενου Ελληνισμού - 66ITA117
- Λογοτεχνία του Λατινοκρατούμενου Ελληνισμού - 66ITA109
- Ιταλική Λογοτεχνία της Αναγέννησης – 66ITA018
- Ιταλική Γλώσσα στον Κινηματογράφο (La lingua Italiana nel Cinema)- 66ITA114
- Ιταλική Φρασεολογία και Παροιμιολογία-66ITA081
- Ιταλικά για Ειδικές Χρήσεις – 66ITA070

Εαρινό Εξάμηνο

- ΙΤΑΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΙΙ (Lingua Italiana II) -66ΙΤΑ005- Β' εξάμηνο, συνοδευόμενο από το αντίστοιχο Φροντιστηριακό μάθημα (Lezione di rafforzamento inerente a Lingua italiana II)
- ΙΤΑΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΙV -66ΙΤΑ021- συνοδευόμενο από το αντίστοιχο Φροντιστηριακό μάθημα
- ΙΤΑΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ VI - 66ΙΤΑ050
- ΙΤΑΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ VIII -66ΙΤΑ052
- Ιστορία Ιταλικής Λογοτεχνίας ΙΙ - Storia della Letteratura italiana II -66ΙΤΑ014
- Νεότερη και Σύγχρονη Ιταλική Λογοτεχνία – 66ΙΤΑ075
- Διαλεκτολογία: Ελληνοϊταλικά Ιδιώματα της Νότιας Ιταλίας 66ΙΤΑ078
- Ιστορία της Γλώσσας: Αλληλεπιδράσεις μεταξύ της Ιταλικής και της Ελληνικής Γλώσσας - 66ΙΤΑ024
- Εισαγωγή στην αρχαιακή έρευνα - 66ΙΤΑ090
- Ιταλική Γραμματολογία του Λατινοκρατούμενου Ελληνισμού - 66ΙΤΑ115
- Δημιουργική Γραφή στην Ξένη Γλώσσα -Scrittura creativa in una lingua straniera - 66ΙΤΑ095
- Foscolo - 66ΙΤΑ039
- Ιταλική ποίηση - 66ΙΤΑ022
- Ιταλική Γλώσσα στα κείμενα Ιταλών φιλοσόφων (La lingua nei testi dei filosofi Italiani) - 66ΙΤΑ116
- Θεωρίες Εκμάθησης και Διδασκαλίας της Ιταλικής Γλώσσας -66ΙΤΑ038
- Μεθοδολογία και Πρακτική της Διδασκαλίας της Ιταλικής ως Ξένης Γλώσσας- 66ΙΤΑ046

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΞΑΜΗΝΑ
(Ακαδημαϊκό Έτος 2022-23)

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ**Υποχρεωτικά μαθήματα**

1.	Ιταλική Γλώσσα I*	66ΙΤΑ001
2.	Ιταλική Ιστορία και Πολιτισμός I	66ΙΤΑ012
3.	Ιστορία της Ιταλικής Λογοτεχνίας I	66ΙΤΑ011
4.	Εισαγωγή στη Γλωσσολογία	66ΙΤΑ069

*Το μάθημα υποστηρίζεται από τρίωρη φροντιστηριακή διδασκαλία

Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα

Επιλέγεται υποχρεωτικά **ένα** από τα παρακάτω προσφερόμενα μαθήματα:

1.	Ηλεκτρονική Μάθηση και Ξενόγλωσση Εκπαίδευση	66ΚΟΙ013
2.	Ιστορία της Ιταλικής Μουσικής I: Μεσαίωνα, Αναγέννηση και 20ός Αιώνας	66ΙΤΑ072
3.	Ιταλικά για Ειδικές Χρήσεις	66ΙΤΑ070
4.	Ιταλικός Κινηματογράφος	66ΙΤΑ094 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)

Τα μαθήματα που προσφέρονται από τα υπόλοιπα τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής ως ελεύθερης επιλογής μαθήματα θα ανακοινώνονται από τη Γραμματεία στην αρχή κάθε εξαμήνου.

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ**Υποχρεωτικά μαθήματα**

1.	Ιταλική Γλώσσα II*	66ΙΤΑ005
2.	Ιταλική Ιστορία και Πολιτισμός II	66ΙΤΑ009
3.	Ιστορία της Ιταλικής Λογοτεχνίας II	66ΙΤΑ014
4.	Εισαγωγή στα Λογοτεχνικά Είδη: Ιταλική Ποίηση και Πεζογραφία	66ΙΤΑ071
5.	Γλωσσολογία: Τομείς Γλωσσικής Ανάλυσης	66ΙΤΑ060

*Το μάθημα υποστηρίζεται από τρίωρη φροντιστηριακή διδασκαλία

Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα

Επιλέγεται υποχρεωτικά **ένα** από τα παρακάτω προσφερόμενα μαθήματα:

1.	Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες: Υπολογιστική Ανάλυση Κειμένων	66ΙΤΑ048
2.	Ιστορία της Ιταλικής Μουσικής II: από το Μπαρόκ στον Ρομαντισμό	66ΙΤΑ076

3.	Δημιουργική Γραφή στην Ξένη Γλώσσα	66ΙΤΑ095
4.	Διαγλωσσική και διαπολιτισμική επικοινωνία και ξένη γλώσσα	66ΙΤΑ113 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)

Τα μαθήματα που προσφέρονται από τα υπόλοιπα τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής ως ελεύθερης επιλογής μαθήματα θα ανακοινώνονται από τη Γραμματεία στην αρχή κάθε εξαμήνου.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά μαθήματα

1.	Ιταλική Γλώσσα ΙΙΙ*	66ΙΤΑ015
2.	Εισαγωγή στο Θέατρο	66ΙΤΑ017
3.	Ιταλική Λογοτεχνία της εποχής του Μπαρόκ	66ΙΤΑ118
4.	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική (Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης)	66ΤΕΚ-001 (πρώην 66ΠΔ01)
5.	Σύνταξη της Ιταλικής Γλώσσας	66ΙΤΑ091

*Το μάθημα υποστηρίζεται από τρίωρη φροντιστηριακή διδασκαλία

Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα

Επιλέγεται υποχρεωτικά **ένα** από τα παρακάτω προσφερόμενα μαθήματα:

1.	Λεξικολογία – Λεξικογραφία	66ΙΤΑ067
2.	Ηλεκτρονικά Σώματα Κειμένων για τη Γλωσσική Έρευνα και Διδασκαλία	66ΙΤΑ073
3.	Ιστορία του Βενετικού Κράτους	66ΙΤΑ054

Τα μαθήματα που προσφέρονται από τα υπόλοιπα τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής ως ελεύθερης επιλογής μαθήματα θα ανακοινώνονται από τη Γραμματεία στην αρχή κάθε εξαμήνου.

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά μαθήματα

1.	Ιταλική Γλώσσα ΙV*	66ΙΤΑ021
2.	Ιταλική Ποίηση	66ΙΤΑ022
3.	Ιστορία της Γλώσσας: Αλληλεπιδράσεις μεταξύ της Ιταλικής και της Ελληνικής Γλώσσας	66ΙΤΑ024
4.	Φωνητική - Φωνολογία της Ιταλικής Γλώσσας	66ΙΤΑ007
5.	Μορφολογία της Ιταλικής Γλώσσας	66ΙΤΑ016
6.	Γενική Διδακτική	66ΙΤΑ112 (πρώην 66ΠΔ31)

*Το μάθημα υποστηρίζεται από τρίωρη φροντιστηριακή διδασκαλία

Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα

Επιλέγεται υποχρεωτικά **ένα** από τα παρακάτω προσφερόμενα μαθήματα:

1.	Πρακτική Άσκηση Φοιτητών	66ΠΑΦ
2.	Ειδικά Θέματα Ιταλικού Πολιτισμού	66ΙΤΑ056
3.	Εισαγωγή στην Αρχαιακή Έρευνα	66ΙΤΑ090
4.	Ιταλική Ιστορία και Πολιτισμός III	66ΙΤΑ044 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
5.	Ανάπτυξη Λεξιλογικής - Σημασιολογικής Δεξιότητας στην Ιταλική Γλώσσα	66ΙΤΑ097 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
6.	Εισαγωγή στην Ανάλυση Γλωσσικών Δεδομένων	66ΙΤΑ062 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
7.	Λατινική Ποίηση του Μεσαίωνα	66ΙΤΑ079 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
8.	Leopardi	66ΙΤΑ098 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)

Τα μαθήματα που προσφέρονται από τα υπόλοιπα τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής ως ελεύθερης επιλογής μαθήματα θα ανακοινώνονται από τη Γραμματεία στην αρχή κάθε εξαμήνου.

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ**Υποχρεωτικά μαθήματα**

1	Ιταλική Γλώσσα V	66ΙΤΑ049
2	Ιταλικό Δοκίμιο	66ΙΤΑ029
3	Θεωρία της Μετάφρασης	66ΙΤΑ031
4	Ιταλική Λογοτεχνία της Αναγέννησης	66ΙΤΑ018
5	Dante	66ΙΤΑ032

Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα

Επιλέγεται υποχρεωτικά **ένα** από τα παρακάτω προσφερόμενα μαθήματα:

1.	Πρακτική Άσκηση Φοιτητών	66ΠΑΦ
2.	Ανάλυση Λαθών στην Εκμάθηση της Ιταλικής ως Ξένης Γλώσσας	66ΙΤΑ099
3.	Ιταλικό Μυθιστόρημα και Διήγημα	66ΙΤΑ030 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)

4.	Ιστορικά Γεγονότα στην Ιταλική Λογοτεχνία	66ΙΤΑ100 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
5.	Ιταλική Γλώσσα στον Κινηματογράφο	66ΙΤΑ114
6.	Ειδικά Θέματα Ιταλικής Γραμματολογίας του Λατινοκρατούμενου Ελληνισμού	66ΙΤΑ117 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)

Τα μαθήματα που προσφέρονται από τα υπόλοιπα τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής ως ελεύθερης επιλογής μαθήματα θα ανακοινώνονται από τη Γραμματεία στην αρχή κάθε εξαμήνου.

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά μαθήματα

1.	Ιταλική Γλώσσα VI	66ΙΤΑ050
2.	Νεότερη και Σύγχρονη Ιταλική Λογοτεχνία	66ΙΤΑ075
3.	Θεωρίες Εκμάθησης και Διδασκαλίας της Ιταλικής Γλώσσας	66ΙΤΑ038

Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα

Επιλέγεται υποχρεωτικά **ένα** από τα παρακάτω προσφερόμενα μαθήματα:

1.	Πρακτική Άσκηση Φοιτητών	66ΠΑΦ
2.	Ιταλική Μουσική της Αναγέννησης	66ΙΤΑ066 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
3.	Foscolo	66ΙΤΑ039
4.	Λατινική Λογοτεχνία της Αναγέννησης	66ΙΤΑ080 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
5.	Μετάφραση II	66ΙΤΑ082 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
6.	Σχεδιασμός Ξενόγλωσσου Μαθήματος	66ΙΤΑ101 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
7.	Ειδικά Θέματα Λεξικογραφίας: Ιστορία Λεξικών, Ηλεκτρονικά Λεξικά, Ετυμολογικά Λεξικά	66ΙΤΑ102
8.	Ιστορία του Ιταλικού Θεάτρου	66ΙΤΑ036 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
9.	Ιταλική Λογοτεχνία Μεσαίωνα 13ος-14ος Αιώνας	66ΙΤΑ061 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
10.	Διαλεκτολογία: Ελληνοϊταλικά Ιδιώματα της	66ΙΤΑ078

	Νότιας Ιταλίας	
11.	Ιταλική Γραμματολογία του Λατινοκρατούμενου Ελληνισμού	66ΙΤΑ115

Τα μαθήματα που προσφέρονται από τα υπόλοιπα τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής ως ελεύθερης επιλογής μαθήματα θα ανακοινώνονται από τη Γραμματεία στην αρχή κάθε εξαμήνου.

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Υποχρεωτικά μαθήματα

1.	Ιταλική Γλώσσα VII	66ΙΤΑ051
2.	Συγκριτική Λογοτεχνία	66ΙΤΑ042
3.	Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία στη Διδακτική της Ιταλικής Γλώσσας	66ΙΤΑ043
4.	Μεθοδολογία της Έρευνας	66ΙΤΑ092

Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα

Επιλέγεται υποχρεωτικά **ένα** από τα παρακάτω προσφερόμενα μαθήματα:

1.	Πρακτική Άσκηση Φοιτητών	66ΠΑΦ
2.	Ζητήματα Σύγκρισης των Γλωσσών	66ΙΤΑ065
4.	Ιταλική Φρασεολογία και Παροιμιολογία	66ΙΤΑ081
5.	Λογοτεχνία του Λατινοκρατούμενου Ελληνισμού	66ΙΤΑ109
6.	Απήχηση Ιταλών Λογοτεχνών	66ΙΤΑ103 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
7.	Ιταλική Όπερα	66ΙΤΑ104
8.	Κατανόηση και Παραγωγή Προφορικού Λόγου στην Ιταλική Γλώσσα	66ΙΤΑ105 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
9.	Ανάλυση Ιταλικών Κειμένων: από τον Γραπτό στον Προφορικό Λόγο	66ΙΤΑ106 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)

Τα μαθήματα που προσφέρονται από τα υπόλοιπα τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής ως ελεύθερης επιλογής μαθήματα θα ανακοινώνονται από τη Γραμματεία στην αρχή κάθε εξαμήνου.

Η΄ ΕΞΑΜΗΝΟ**Υποχρεωτικά μαθήματα**

1.	Ιταλική Γλώσσα VIII	66ΙΤΑ052
3.	Μεθοδολογία και Πρακτική της Διδασκαλίας της Ιταλικής ως Ξένης Γλώσσας	66ΙΤΑ046

Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα

Επιλέγεται υποχρεωτικά **ένα** από τα παρακάτω προσφερόμενα μαθήματα:

1.	Πρακτική Άσκηση Φοιτητών	66ΠΑΦ
2.	Ιταλικός Ουμανισμός: Λατινικές Συνθέσεις του Πετράρχη και του Βοκκάκιου	66ΙΤΑ074 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
3.	Στοιχεία Σημασιολογίας	66ΙΤΑ107
4.	Διδασκαλία της Ιταλικής και Πολυγλωσσία	66ΙΤΑ108 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
5.	Λογοτεχνικές Αλληλεπιδράσεις μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας	66ΙΤΑ045
6.	Ιταλική Γλώσσα στα κείμενα Ιταλών Φιλοσόφων	66ΙΤΑ116
7.	Πρωτοποριακά Κινήματα και Τάσεις της Ιταλικής Λογοτεχνίας του Κ' Αιώνα	66ΙΤΑ077 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
8.	Μουσική και Λόγος	66ΙΤΑ111 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
9.	Επιχειρηματικότητα και Ξένη Γλώσσα	(ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)
10.	Λογοτεχνικές Μεταφράσεις Ιταλικών Κειμένων	66ΙΤΑ110 (ανενεργό το ακαδ. έτος 2022-23)

Τα μαθήματα που προσφέρονται από τα υπόλοιπα τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής ως ελεύθερης επιλογής μαθήματα θα ανακοινώνονται από τη Γραμματεία στην αρχή κάθε εξαμήνου.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ**Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ****Ιταλική Γλώσσα I**

Σκοπός του μαθήματος είναι η επισκόπηση της δομής της ιταλικής γλώσσας και η ανάπτυξη βασικών γλωσσικών και επικοινωνιακών ικανοτήτων για να είναι δυνατή η επικοινωνία με ιταλόφωνους ομιλητές. Στόχοι του μαθήματος είναι η ανάπτυξη

ικανοτήτων κατανόησης και παραγωγής προφορικού λόγου, η σωστή χρήση των βασικών μορφοσυντακτικών δομών και ο εμπλουτισμός του λεξιλογίου.

Το μάθημα υποστηρίζεται από τρίωρη φροντιστηριακή διδασκαλία που έχει ως στόχο την εμπέδωση και πρακτική γραμματικών και συντακτικών δομών της ιταλικής γλώσσας καθώς και την εκμάθηση και χρήση της προφορικής γλώσσας.

Ιταλική Ιστορία και Πολιτισμός I

Στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση των κυριότερων θεματικών ενοτήτων της Ιστορίας και του Πολιτισμού της Ιταλίας στο χρονικό διάστημα από την κατάλυση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας μέχρι τις απαρχές της Ισπανικής κυριαρχίας.

Ιστορία της Ιταλικής Λογοτεχνίας I

Το μάθημα αποτελεί βασικό εισαγωγικό μάθημα στην Ιταλική Λογοτεχνία και την ιστορία της. Σκοπός της μαθήματος είναι η εισαγωγή των εκπαιδευόμενων στην Ιταλική Λογοτεχνία από τις απαρχές μέχρι τα τέλη του 16^{ου} αιώνα. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζονται τα σημαντικότερα λογοτεχνικά ρεύματα και οι σημαντικότεροι εκπρόσωποί τους. Επιπλέον προσεγγίζονται τα μοτίβα, οι λογοτεχνικοί όροι αλλά και η διαμόρφωση και ανάδειξη της σημασίας της ιταλικής λογοτεχνίας στην πολιτιστική κληρονομιά και στην πολυπολιτισμικότητα της Ευρώπης.

Εισαγωγή στη Γλωσσολογία

Το συγκεκριμένο μάθημα στοχεύει στην εισαγωγή των φοιτητών σε μία από τις σημαντικότερες και ταχύτερα εξελισσόμενες επιστήμες, τη γλωσσολογία. Θα παρουσιαστεί μια συνοπτική ιστορία της θεωρητικής εξέλιξης της επιστήμης τον τελευταίο αιώνα και θα εκτεθούν μερικά από τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα που απασχολούν τους επιστήμονες της γλώσσας. Ειδικότερα θα γίνει αναφορά στο τι είναι γλώσσα και κατά πόσο χαρακτηρίζει μόνο την ανθρώπινη επικοινωνία, πώς ο άνθρωπος μαθαίνει γλώσσα, αν η ικανότητα της γλωσσικής εκμάθησης είναι καθολική και κατά πόσο γλώσσα και κοινωνία αλληλεπιδρούν. Η παρουσίαση των παραπάνω θεμάτων δεν θα ακολουθήσει αυστηρά κάποια συγκεκριμένη "σχολή" γλωσσολογικής σκέψης. Αντίθετα, θα καταβληθεί προσπάθεια ώστε οι φοιτητές να εκτεθούν σε όσο το δυνατόν ευρύτερο φάσμα θεωρητικών προσεγγίσεων στο γλωσσικό φαινόμενο.

B' ΕΞΑΜΗΝΟ

Ιταλική Γλώσσα II

Το μάθημα αποτελεί συνέχεια του αντίστοιχου μαθήματος του προηγούμενου εξαμήνου. Στο εξάμηνο αυτό προτείνονται πιο σύνθετες δραστηριότητες για την ανάπτυξη και εμπέδωση των γλωσσικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων και την προσέγγιση της ιταλικής πολιτισμικής και κοινωνικής πραγματικότητας. Διδάσκεται η θεωρία και η χρήση των ιδιωματισμών στο γραπτό λόγο γενικότερα και σε κείμενα

σχετικά με σύγχρονα θέματα ειδικότερα. Στόχοι του μαθήματος είναι η ανάπτυξη των προφορικών και γραπτών ικανοτήτων κατανόησης και παραγωγής, η σωστή χρήση των κύριων μορφοσυντακτικών δομών, ο εμπλουτισμός του λεξιλογίου.

Το μάθημα υποστηρίζεται από τρίωρη φροντιστηριακή διδασκαλία που έχει ως στόχο τη γραπτή και προφορική εξάσκηση των φοιτητών σε θέματα που διαπραγματεύονται στο μάθημα της Ιταλικής Γλώσσας II.

Ιταλική Ιστορία και Πολιτισμός II

Επισκόπηση της Ιστορίας και του Πολιτισμού της Ιταλίας από τη συνθήκη ειρήνης του Λόντι (1454) έως την κατάκτηση της Ρώμης (1870). Η ύλη του μαθήματος καλύπτει δύο επίπεδα: το στενότερο ιταλικό και το ευρύτερο ευρωπαϊκό. Εξετάζει, δηλαδή, αφενός αναλυτικά τις πολιτικές και πολιτισμικές εξελίξεις που συμβαίνουν στην ιταλική χερσόνησο κατά την υπό εξέταση περίοδο, και αφετέρου, παρακολουθεί τις ευρύτερες εξελίξεις στην ευρωπαϊκή ιστορία την ίδια περίοδο (την Μεταρρύθμιση και Αντιμεταρρύθμιση, την Επιστημονική Επανάσταση, τον Διαφωτισμό, τη Γαλλική Επανάσταση, την Παλινόρθωση, τα Φιλελεύθερα Κινήματα και τη συγκρότηση των ευρωπαϊκών εθνών-κρατών) και τις συνδέει με την ιστορία της ιταλικής χερσονήσου. Αποτελεί έτσι μια συνθετική προσέγγιση της ιταλικής ιστορίας, την οποία μελετά σε άμεση συνάρτηση με τα ευρύτερα ζητήματα της ευρωπαϊκής ιστορίας.

Ιστορία της Ιταλικής Λογοτεχνίας II

Το μάθημα αποτελεί βασικό εισαγωγικό μάθημα στην Ιταλική Λογοτεχνία και την ιστορία της. Σκοπός της μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών/φοιτητριών στην Ιστορία της Ιταλικής Λογοτεχνίας από τις αρχές τους 17ου αιώνα με το κίνημα του Μπαρόκ μέχρι το τέλος του 20ού αιώνα.

Εισαγωγή στα Λογοτεχνικά Είδη: Ιταλική Ποίηση και Πεζογραφία

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται δείγματα της ιταλικής ποίησης και πεζογραφίας. Ο φοιτητής ασκείται στην ανάλυση κειμένων από τις απαρχές της Ιταλικής Λογοτεχνίας έως τον 20^ο αιώνα.

Γλωσσολογία: Τομείς Γλωσσικής ανάλυσης

Στο μάθημα πραγματοποιείται εξειδικευμένη παρουσίαση των γλωσσικών τομέων και εξηγείται η έννοια του “γραμματικού κανόνα”. Δίνονται οι βασικές αρχές της φωνολογίας, της μορφολογίας, της σύνταξης, της σημασιολογίας και της πραγματολογίας επί των γλωσσικών δεδομένων της ιταλικής, αλλά και της ελληνικής γλώσσας. Εξηγείται η διαφορά της “περιγραφικής γραμματικής” από την “ρυθμιστική γραμματική” και δίνεται έμφαση στην πρώτη.

Το μάθημα έχει τόσο θεωρητικό χαρακτήρα, όσο και πρακτικό με ασκήσεις εμπέδωσης σε όλους τους τομείς γλωσσικής ανάλυσης.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ**Ιταλική Γλώσσα III**

Το μάθημα προσφέρει μία διευρυμένη πρακτική ικανότητα εξάσκησης της ιταλικής, σε σχέση με τα προηγούμενα επίπεδα, επάνω σε βασικές δομές και χρήσεις της γλώσσας με αναφορά στην καθημερινή ζωή. Επιδιώκεται η εμπέδωση όλων των γλωσσικών δεξιοτήτων. Θεματολογικά καλύπτεται όλο σχεδόν το φάσμα των δραστηριοτήτων των ενηλίκων σε γραπτό και προφορικό λόγο, κυρίως μέσα από αποσπάσματα λογοτεχνικών κειμένων, άρθρα εφημερίδων και περιοδικών κ.λ.π. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις ασκήσεις γραπτού λόγου, με παραγωγή κειμένων (επίσημη και φιλική αλληλογραφία, άρθρα, αποσπάσματα) όπου καταγράφονται επιχειρήματα, περιγραφές, αναφορές, διάλογοι, περιλήψεις, κ.λ.π. Στόχος του μαθήματος είναι να αναπτυχθεί στους σπουδαστές η ικανότητα σωστής χρήσης της γλώσσας στην καθημερινή επικοινωνία, γραπτή και προφορική, καθώς και η κατανόηση της λειτουργίας της γλώσσας.

Το μάθημα υποστηρίζεται από τρίωρη φροντιστηριακή διδασκαλία που έχει ως στόχο αφενός την εμπέδωση των γραμματικών φαινομένων που αναλύονται σε αυτό το επίπεδο γλώσσας, και αφετέρου την παραγωγή προφορικού λόγου

Εισαγωγή στο Θέατρο

Εισαγωγή στη μελέτη της θεατρικής λογοτεχνίας. Με την ανάλυση αντιπροσωπευτικών έργων διαφορετικών περιόδων, ειδών και τεχνοτροπιών παρουσιάζονται οι ιδιαιτερότητες της μορφής και της λειτουργίας του θεατρικού λόγου. Εξετάζονται τα συνθετικά στοιχεία και οι τεχνικές της θεατρικής γραφής.

Ιταλική Λογοτεχνία της εποχής του Μπαρόκ

Το μάθημα πραγματεύεται την ιταλική λογοτεχνική παραγωγή κατά την περίοδο του Μπαρόκ. Παρουσιάζονται οι αισθητικές τάσεις και τα ρεύματα που κυριαρχούν τον 17^ο αιώνα σε συνάρτηση με τα κοινωνικο-ιστορικά και πολιτικά συμφραζόμενα. Μέσα από τη μελέτη αντιπροσωπευτικών κειμένων εξετάζονται οι ιδεολογικοί, γλωσσικοί, και αισθητικοί προσανατολισμοί που χαρακτηρίζουν τη λογοτεχνία του κλασικισμού και του αντικλασικισμού, το κίνημα του Giambattista Marino, τον πεζό λόγο καθώς και την κωδικοποίηση των λογοτεχνικών ειδών (λυρική ποίηση, τραγωδία, κωμωδία, ποιμενικό δράμα, μυθιστόρημα, νουβέλα κ.ά.) κατά την εποχή του Μπαρόκ.

Εισαγωγή στην Παιδαγωγική (Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης)

Το μάθημα αναφέρεται στα ακόλουθα:

- Θεωρητική θεμελίωση της Αγωγής. Η ιστορική διάσταση της Αγωγής και της Εκπαίδευσης.
- Η Ιδέα της παιδικής ηλικίας και η γένεση των εκπαιδευτικών συστημάτων στην νεωτερική Ευρώπη. Η γραμματική του σχολείου.
- Η θεμελίωση και η εξέλιξη της παιδαγωγικής και της διδακτικής στο νεωτερικό σχολείο (19^{ος}-20^{ος} αιώνες). Οι εκπρόσωποι, οι «λόγοι» και οι πρακτικές.

- Εκπαίδευση, ανάπτυξη, κοινωνία: σύγχρονα (κοινωνικά, πολιτικά, οικονομικά) προβλήματα, προκλήσεις και επιδράσεις στην Παιδαγωγική και στην εκπαίδευση (ψηφιακός κόσμος, αλλαγές στην εργασία, μετανάστευση, πολυπολιτισμικότητα)
- Το σχολείο ως «οργανισμός και ως κοινότητα μάθησης» και η καθολικά παιδαγωγούμενη κοινωνία.
- Η «κοινωνία της γνώσης»: οι ικανότητες των μαθητών στο πλαίσιο της διαβίου μάθησης.
- Ο εκπαιδευτικός στο σύγχρονο σχολείο: Πλαίσιο και επαγγελματικά προσόντα/ ικανότητες των εκπαιδευτικών.

Σύνταξη της Ιταλικής Γλώσσας

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στις βασικές έννοιες της σύνταξης: *πρόταση, ανάλυση σε άμεσα συστατικά, τύποι φράσεων, τύποι προτάσεων*. Οι αρχές της σύνταξης και η συντακτική ανάλυση ακολουθούν την απλοποιημένη εκδοχή της «γενετικής» θεωρίας της σύνταξης. Τα γλωσσικά δεδομένα που εξετάζονται είναι κυρίως της ιταλικής, ενώ για την πληρέστερη κατανόηση της συντακτικής ανάλυσης εξετάζονται και δεδομένα της νέας ελληνικής, αλλά και άλλων γλωσσών.

Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές / -τριες να κατανοήσουν τις βασικές αρχές της θεωρίας της σύνταξης και την κεντρικότητα που αυτή έχει για τη γλωσσολογική ανάλυση.

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Ιταλική Γλώσσα IV

Το μάθημα αυτό ολοκληρώνει τον κύκλο των πρώτων τεσσάρων επιπέδων της γλώσσας και αποσκοπεί στην κατανόηση κειμένων γραπτού και προφορικού λόγου, επαγγελματικών και κοινωνικοπολιτικών θεμάτων. Στόχοι του μαθήματος είναι ο φοιτητής να μπορεί εκφράζεται στην Ιταλική με σαφήνεια, να χρησιμοποιεί τη γλώσσα με ποικίλους τρόπους για επαγγελματικούς, κοινωνικούς και επικοινωνιακούς σκοπούς, και να μπορεί να παράγει σαφή κείμενα δείχνοντας ότι κατέχει υψηλό επίπεδο γνώσης στα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα που αναλύθηκαν μέσα στην τάξη.

Το μάθημα υποστηρίζεται από τρίωρη φροντιστηριακή διδασκαλία που έχει ως στόχο τη διασφάλιση της επαρκούς εξάσκησης και σωστής χρήσης των γραμματικών δομών που έχουν αναλυθεί στα προηγούμενα εξάμηνα με τη βοήθεια ασκήσεων ανοιχτού και κλειστού τύπου, μέσα από τη ροή της παραγωγής γραπτού λόγου, καθώς και με την παραγωγή προφορικού λόγου.

Ιταλική Ποίηση

Γενική ανασκόπηση της ιστορίας της Ιταλικής Ποίησης από τον 13^ο αιώνα έως τη σύγχρονη εποχή. Μελέτη αντιπροσωπευτικών και υποδειγματικών ποιητικών κειμένων και στοιχείων ιταλικής μετρικής. Το μάθημα αποβλέπει στην εξοικείωση

των φοιτητών με τις βασικές ποιητικές μορφές που καλλιεργήθηκαν από τους μείζονες Ιταλούς ποιητές. Επιδιώκεται η καλλιέργεια της ικανότητας των φοιτητών να παρουσιάζουν, να αναλύουν και να σχολιάζουν ιταλικά ποιητικά κείμενα και να επισημαίνουν σε αυτά τα διακριτικά γνωρίσματα της ποιητικής του δημιουργού τους καθώς και τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τα κύρια ρεύματα ή τις ποιητικές σχολές στις οποίες τα έργα αυτά δύνανται να ενταχθούν.

Ιστορία της γλώσσας: Αλληλεπιδράσεις μεταξύ της Ιταλικής και της Ελληνικής Γλώσσας

Εισαγωγή στην Ιστορία της ιταλικής γλώσσας από το volgare ως τη σύγχρονη γλώσσα standard. Μελέτη των αλληλεπιδράσεων μεταξύ της Ιταλικής και της Ελληνικής (λεξικός δανεισμός στη ΝΕ και τα ιδιώματά της, γλωσσικό ζήτημα στην Ιταλικά και την Ελλάδα κ.ο.κ.).

Φωνητική - Φωνολογία της Ιταλικής Γλώσσας

Εισαγωγή στη Φωνητική - Φωνολογία της Ιταλικής. Παρουσιάζονται οι ήχοι της ιταλικής γλώσσας και αναλύονται σε αρθρωτικό και ακουστικό επίπεδο. Εξετάζονται οι βασικότερες φωνολογικές θεωρίες (λειτουργική - γενετική) και εφαρμόζονται στην περιγραφή του ιταλικού φωνητικού συστήματος. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διδασκαλία της προφοράς της Ιταλικής και στην αντιμετώπιση των φωνητικών της ιδιαιτεροτήτων.

Μορφολογία της Ιταλικής Γλώσσας

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στις βασικές έννοιες της μορφολογίας: *λέξη, μόρφημα, αλλομορφία*. Περιγράφεται η κατανομή μορφημάτων κατά το είδος της σημασίας τους, κατά τη θέση τους στη λέξη και κατά τη συμμετοχή τους στις διαδικασίες σχηματισμού λέξεων.

Πιο συγκεκριμένα, γίνεται συγχρονική περιγραφή της μορφολογικής δομής της ιταλικής και των βασικών διαδικασιών σχηματισμού των λέξεών της, δηλαδή της σύνθεσης, της παραγωγής και της κλίσης. Ακολουθείται η απλοποιημένη μορφή της «λεξικαλιστικής» θεωρίας της μορφολογίας, ενώ δίνονται και στοιχεία από τη θεωρία της «γραμματικοποίησης». Για την πληρέστερη κατανόηση της μορφολογικής ανάλυσης τα δεδομένα της ιταλικής εξετάζονται συγκριτικά με δεδομένα της νέας ελληνικής, αλλά και άλλων γλωσσών.

Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές / -τριες να κατανοήσουν τις βασικές αρχές της θεωρίας της μορφολογίας και της συνάφειάς της με την ανάλυση άλλων γλωσσικών τομέων.

Γενική Διδακτική

Το μάθημα αποσκοπεί στην ανάπτυξη των γνώσεων και των επαγγελματικών ικανοτήτων των φοιτητών/τριών, εντάσσοντάς τους σε ένα προβληματισμό αναγνώρισης των πολλών επιπέδων και πτυχών του εκπαιδευτικού έργου στην κοινωνική, θεσμική και χωρική του διάσταση, σε ευρωπαϊκό, διεθνές, εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Στόχος του μαθήματος είναι η εστίαση στη Θεωρία και τις Στρατηγικές της Διδασκαλίας. Πιο συγκεκριμένα, στη Θεωρία της Διδασκαλίας θα μελετηθεί η Επιστήμη της Διδακτικής και οι βασικές της έννοιες (διδασκαλία, μαθητεία και μάθηση) καθώς και οι σύγχρονες Θεωρίες Κατάκτησης και Διδακτικής Πρακτικής.

Όσον αφορά τις Στρατηγικές της Διδασκαλίας θα μελετηθεί η Κριτική Σκέψη στη Διδακτική Πράξη, η Εννοιολογική Ανάλυση της Ωριαίας Διδασκαλίας, ο Προγραμματισμός, η Διεξαγωγή και η Αξιολόγηση της Διδασκαλίας. Θα επιχειρηθεί να δοθεί και μια πρακτική διάσταση στη Διδακτική της Ξένης Γλώσσας.

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Ιταλική Γλώσσα V

Η εκμάθηση της ιταλικής γλώσσας προϋποθέτει όχι μόνο την απόκτηση ενός υψηλού γραμματικού επιπέδου αλλά και την πρόληψη γνώσεων, αξιών και συμπεριφορών που αποτελούν το «πολιτιστικό» σύστημα της Ιταλίας. Το να μάθει κανείς μία γλώσσα σημαίνει να μάθει το πώς λειτουργεί η κουλτούρα που φέρει αυτή η γλώσσα σε συνάρτηση με τη γλωσσική και γλωσσολογική εμβάθυνση της γλώσσας αυτής. Συνεπώς η Γλώσσα V προσφέρει στους φοιτητές την δυνατότητα να παντρέψουν την ανάλυση λογοτεχνικών κειμένων με τη γλωσσική μελέτη της ιταλικής γλώσσας.

Ιταλικό Δοκίμιο

Εισαγωγή στο Ιταλικό Δοκίμιο από την εποχή της Αναγέννησης μέχρι την εποχή της Παγκοσμιοποίησης του 21^{ου} αιώνα. Προσέγγιση των μορφών του Ιταλικού Δοκιμιακού Λόγου. Ειδική ανάλυση των δοκιμίων του Ίταλο Σβέβο.

Θεωρία της Μετάφρασης

Ιστορική αναδρομή στη θεωρία της μετάφρασης με στόχο την παρουσίαση της εξέλιξής της, καθώς και των σχετικών τεχνικών από την αρχαιότητα μέχρι και τον 20^ο αιώνα (Nida, Benjamin, Mounin, κ.ά.). Σχέσεις μετάφρασης και γλωσσολογίας. Σημειολογία. Ειδικά λεξιλόγια και λεξικά. Διδακτική της Μετάφρασης.

Ιταλική Λογοτεχνία της Αναγέννησης

Εξετάζεται η λογοτεχνία της Ιταλίας (ιστορία-κείμενα) από τον 15^ο μέχρι τον 16^ο αιώνα. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην περίοδο μεταξύ 1492-1559. Μελετώνται μορφές, ρεύματα, τάσεις, λογοτεχνικά είδη καθώς και αποσπάσματα από το έργο των αντιπροσωπευτικότερων συγγραφέων της περιόδου (Pietro Bembo, Baldesar Castiglione, Giovanni Della Casa, Agnolo Firenzuola, Ludovico Ariosto, Niccolò Machiavelli, Francesco Berni, Pietro Aretino, Torquato Tasso, poeti del petrarchismo κ.ά.). Βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι: α) η ανάπτυξη της ικανότητας κατανόησης, ανάλυσης και σχολιασμού ενός κειμένου που εντάσσεται στη λογοτεχνική παραγωγή της συγκεκριμένης περιόδου, β) η σύνδεση του περιεχομένου αποσπασμάτων με το όλο έργο από το οποίο αυτά προέρχονται καθώς και με την ιδεολογία του δημιουργού τους και τον πολιτισμό της εποχής.

Dante

Έχοντας συμπληρωθεί επτά αιώνες από τον θάνατό του, ο Δάντης παραμένει στην κορυφή και πρωτοκαθεδρία των ιταλικών γραμμάτων. Στο μάθημα «Dante» γίνεται γενική εισαγωγή στο κορυφαίο έργο του φλωρεντινού ποιητή, την *Divina Commedia*, και παρουσιάζονται, μεταφράζονται και αναλύονται τα περισσότερα άσματα του πρώτου μέρους της, του *Inferno*. Επίσης επισημαίνονται και σχολιάζονται μυθικά, ιστορικά, πολιτικά, φιλοσοφικά, θεολογικά στοιχεία, τα οποία ο Δάντης αξιοποιεί στο έργο του, προκειμένου να μεταδώσει στον αναγνώστη τα ποικίλα μηνύματά του. Επιπλέον ανιχνεύονται δαντικές επιδράσεις σε κορυφαίους Έλληνες ομοτέχνους του.

ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ**Ιταλική Γλώσσα VI**

Στην Ιταλική Γλώσσα VI αντιμετωπίζουμε το *racconto* σαν ερέθισμα ή πηγή με σκοπό την κατανόησή του. Μαθαίνουμε να κάνουμε υποθέσεις και να εξάγουμε συμπεράσματα, να τροποποιούμε και να επιβεβαιώνουμε πληροφορίες να τις ιεραρχούμε και να τις οργανώνουμε έτσι ώστε να τις χρησιμοποιούμε ως όχημα για την κατανόηση του κειμένου. Επιπλέον δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στο λεξιλόγιο με σκοπό να μάθουμε να το χρησιμοποιούμε σωστά όχι μόνο στο γλωσσικό πεδίο αλλά γενικότερα τόσο στο πολιτιστικό όσο και στο κοινωνικό «κάδρο» της ιταλικής πραγματικότητας.

Νεότερη και Σύγχρονη Ιταλική Λογοτεχνία

Εξέταση της Ιταλικής Λογοτεχνίας (ιστορίας-κειμένων) από τον 18^ο μέχρι τον 20^ό αιώνα με ιδιαίτερη έμφαση στα ρεύματα και τις τάσεις που καλλιεργήθηκαν (Arcadia, Illuminismo, Neoclassicismo, Romanticismo, Verismo, Decadentismo, Simbolismo, Crepuscolarismo, Futurismo, Ermetismo, Neorealismo). Αναλύονται και σχολιάζονται αποσπάσματα από έργα κορυφαίων λογοτεχνών: Pietro Metastasio, Paolo Rolli, Giuseppe Parini, Vittorio Alfieri, Ugo Foscolo, Giacomo Leopardi, Giovanni Verga, Giosuè Carducci, Giovanni Pascoli, Gabriele D'Annunzio, Italo Svevo, Luigi Pirandello, Guido Gozzano, F. T. Marinetti, Giuseppe Ungaretti, Eugenio Montale, Salvatore Quasimodo, Cesare Pavese κ.ά. Μελετάται το ιδεολογικό, λογοτεχνικό και πολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται τα ανθολογημένα κείμενα, καθώς και τα χαρακτηριστικά των κυριότερων περιοδικών, ποιητικών συλλογών, μυθιστορημάτων και διηγημάτων.

Θεωρίες Εκμάθησης και Διδασκαλίας της Ιταλικής Γλώσσας

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου μαθήματος μελετώνται οι σημαντικότερες μέθοδοι και προσεγγίσεις που έχουν υιοθετηθεί μέχρι σήμερα στη διαδικασία της διδασκαλίας-εκμάθησης της Ιταλικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. Έμφαση δίνεται στην Παραδοσιακή Μέθοδο, στην Ακουστικο-Προφορική, στην Άμεση, στη Μέθοδο Ομαδικής Εκμάθησης της Γλώσσας, στη Μέθοδο της Ολικής Φυσικής Αντίδρασης, στη Σιωπηλή Διδασκαλία, στη Φυσική Προσέγγιση, στην Επικοινωνιακή Προσέγγιση.

Επίσης, εξετάζονται οι διαδικασίες και οι παράγοντες που εμπλέκονται και επηρεάζουν τη διδακτική /μαθησιακή πράξη στην ξενόγλωσση τάξη. Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τις επικρατέστερες μεθόδους που έχουν χρησιμοποιηθεί διαχρονικά στη διδακτική των ξένων γλωσσών, έτσι ώστε οι μελλοντικοί καθηγητές της ιταλικής να είναι σε θέση να επιλέξουν την καταλληλότερη μέθοδο διδασκαλίας ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες των μαθητών τους. Το μάθημα έχει τη μορφή διαλέξεων· επιδιώκεται, όμως, η ανάπτυξη του διαλόγου στην τάξη.

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Ιταλική Γλώσσα VII

Η κατανόηση ενός κειμένου είναι αποτέλεσμα των γνώσεων του αναγνώστη σε συνάρτηση με τις πληροφορίες που αυτός προσλαμβάνει από το κείμενο όσον αφορά τόσο το λεξιλόγιο και τα στοιχεία πολιτισμού που αυτό το κείμενο προσφέρει όσο και τη γραμματική και τη συντακτική του δομή. Ο αναγνώστης μαθαίνει να λειτουργεί όχι σαν απλός αποδέκτης πληροφοριών αλλά σαν ερμηνευτής των στοιχείων του κειμένου, αξιοποιώντας τις γνώσεις που ήδη κατέχει.

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι, εκκινώντας από τα λογοτεχνικά ιταλικά διηγήματα του 20ού αιώνα, να φτάσουμε στο σημείο να τα αναλύσουμε σε όλα τα επίπεδα (γλωσσικό, δομικό, λειτουργικό, πολιτιστικό) με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Συγκριτική Λογοτεχνία

Καθορισμός του περιεχομένου της Συγκριτικής Λογοτεχνίας, ιστορία και μεθοδολογία του κλάδου αυτού της επιστήμης και παραδείγματα επιστημονικών μελετών που συνεξετάζουν έργα και ρεύματα της Ιταλικής με άλλες λογοτεχνίες.

Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία στη Διδακτική της Ιταλικής Γλώσσας

Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών για την Ιταλική ως ξένη γλώσσα στο Λύκειο. Ανάπτυξη προφορικών και γραπτών δεξιοτήτων. Λεξιλογική-σημασιολογική δεξιότητα. Φωνολογικές δεξιότητες. Στοιχεία ανάλυσης λαθών. Γλωσσική Εκπαίδευση (Educazione linguistica). Στοιχεία Κοινωνιογλωσσολογίας της γλώσσας. Επιμόρφωση διδασκόντων. Συστήματα αξιολόγησης και πιστοποίησης της γλώσσας (σε σεμιναριακά μαθήματα).

Μεθοδολογία της Έρευνας

Ο βασικός στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με βασικές έννοιες της επιστημονικής έρευνας. Θα παρουσιαστεί η ερευνητική διαδικασία με τις διακριτές φάσεις της και τα ποικίλα θεωρητικά υπόβαθρα που την υποστηρίζουν. Επίσης, θα γίνει αναφορά στη χρήση των νέων τεχνολογιών και τον ρόλο τους στη σύγχρονη παραγωγή επιστημονικής γνώσης. Τέλος, θα γίνει αναφορά στη βιβλιογραφική επισκόπηση, τα διάφορα μορφότυπα βιβλιογραφικών αναφορών και την ενσωμάτωσή τους στην ερευνητική εργασία.

Η΄ ΕΞΑΜΗΝΟ**Ιταλική Γλώσσα VIII**

Στο τελευταίο αυτό επίπεδο της Γλώσσας τελειοποιούνται κατά έναν τρόπο όλα όσα μάθαμε μέχρι αυτό το επίπεδο και εξασφαλίζεται έτσι η απόκτηση μίας άριστης γνώσης της ιταλικής γλώσσας σε επίπεδο επικοινωνιακό και γραμματικό.

Μεθοδολογία και Πρακτική της Διδασκαλίας της Ιταλικής ως Ξένης Γλώσσας

Το εν λόγω μάθημα απαρτίζεται από δύο μέρη. Το θεωρητικό μέρος καταρτίζει τους φοιτητές/-τριες, μελλοντικούς/-ές διδάσκοντες/-ουσες, στις βασικές αρχές που διέπουν τον σχεδιασμό του γλωσσικού μαθήματος και στην έμπρακτη εφαρμογή των διαφόρων μεθοδολογικών επιλογών, μέσων και πρακτικών που μπορούν να εφαρμοστούν κατά τη διαδικασία της διδασκαλίας/εκμάθησης της Ιταλικής ως ξένης γλώσσας. Στο πρακτικό μέρος του μαθήματος προσφέρεται στους διδασκόμενους αφενός η δυνατότητα εφαρμογής στη διδακτική πράξη όσων έμαθαν σε θεωρητικό επίπεδο και, αφετέρου η εξάσκησή τους στην εφαρμογή των διδαχθέντων με γνώμονα το εκάστοτε μαθητικό κοινό και μαθησιακό περιβάλλον. Αυτό επιτυγχάνεται με την ενεργή συμμετοχή των φοιτητών/-τριών σε ομαδικές και ατομικές εργασίες καθώς και σε υποδειγματικές διδασκαλίες (μικροδιδασκαλίες) που υλοποιούν στη τάξη. Για την παρακολούθηση του συγκεκριμένου μαθήματος, υποβοηθητικό είναι οι φοιτητές να έχουν προεπιλέξει το μάθημα «Θεωρίες εκμάθησης της διδασκαλίας της ιταλικής γλώσσας».

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΚΑΤ'ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ**Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ****Ηλεκτρονική Μάθηση και Ξενόγλωσση Εκπαίδευση**

Το συγκεκριμένο μάθημα δίνει έμφαση στις τεχνολογίες διαδικτύου καθώς και στους τρόπους αξιοποίησής τους στη διδασκαλία και την εκμάθηση της ξένης γλώσσας. Πιο συγκεκριμένα, τα θεωρητικά μαθήματα θα καλύψουν τους τομείς της Κοινωνικής Δικτύωσης, του Web 2.0 και των Wikis, τη Γλωσσική Εκμάθηση Υποβοηθούμενη από Ηλεκτρονικό Υπολογιστή, μια σύντομη Ιστορία της Ιταλικής Τέχνης και τη Διδακτική Αξιοποίηση των Περιβαλλόντων Wikis. Ως θεωρητικό υπόβαθρο των Διαδικτυακών Δραστηριοτήτων, στις οποίες θα εμπλακούν οι φοιτητές, είναι ο Εποικοδομισμός, η Θεωρία των Πολλαπλών Τύπων Νοημοσύνης και της Δημιουργικής Γραφής.

Τα πρακτικά μαθήματα θα πραγματοποιηθούν σε Εργαστήριο Πληροφορικής, είναι υποχρεωτικά και βασίζονται στη Διδασκαλία Γλώσσας και Πολιτισμού με τη χρήση των συνεργατικών περιβαλλόντων Wikis. Παραδίδονται ομαδικές, εβδομαδιαίες και απαλλακτικές εργασίες από τους φοιτητές.

Ιστορία της Ιταλικής Μουσικής I: Μεσαίωνας, Αναγέννηση και 20ός Αιώνας

Έχοντας σαν αφηγηρία το μεσαιωνικό παλαιορωμαϊκό μέλος— θρησκευτικές μελωδίες που αποτέλεσαν τη βάση για την Ευρωπαϊκή μουσική— το μάθημα θα διερευνήσει την εξέλιξη της μουσικής δημιουργίας στον ιταλικό χώρο μελετώντας σημαντικά μουσικά είδη και συνθέτες από το Trecento έως τα τέλη του 16ου αιώνα, εποχή που σηματοδοτεί και την αρχή της ιταλικής μουσικής κυριαρχίας στην Ευρωπαϊκή μουσική σκέψη, αναδεικνύοντας τους πρώτους σημαντικούς Ιταλούς συνθέτες και καθιστώντας την ιταλική μουσική μια παγκόσμια μουσική γλώσσα. Στην περίοδο αυτή συντελείται και η μετάβαση από την μεσαιωνική αντίληψη της μουσικής ως μαθηματική επιστήμη στην αναγεννησιακή οπτική της μουσικής σαν εκφραστική τέχνη. Θα μελετηθούν ο ρόλος της μουσικής και των μουσικών μέσα στο κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό πλαίσιο της εποχής αλλά και θέματα μουσικής σημειογραφίας (και επομένως μουσικής διάδοσης) και ιστοριογραφίας. Επιχειρώντας ένα μεγάλο χρονολογικό άλμα, το μάθημα θα εξετάσει πώς Ιταλοί συνθέτες του 20ού αιώνα επανήλθαν σε μεσαιωνικά και αναγεννησιακά μουσικά είδη και συνθετικές πρακτικές αντιδρώντας στο καθιερωμένο ρεπερτόριο και ύφος του οπερατικού βερισμού.

Ιταλικά για Ειδικές Χρήσεις

Το συγκεκριμένο μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τις ειδικές γλώσσες και τα εξειδικευμένα λεξιλόγια που χρησιμοποιούνται στην Ιταλική γλώσσα και συνδέονται άμεσα με κλάδους της κοινωνικής και επαγγελματικής δραστηριότητας στη σύγχρονη κοινωνία. Μέσα από αυθεντικά κείμενα ποικίλης θεματολογίας προσφέρεται στους φοιτητές/-τριες η ευκαιρία να αντιλαμβάνονται ιδιαίτερα υποσύνολα του λεξιλογίου και ιδιαίτερες υφολογικές ποικιλίες της Ιταλικής που απαντούν σε ειδικές επικοινωνιακές περιστάσεις, όπως, ενδεικτικά: της δημόσιας διοίκησης, του εμπορίου και της οικονομίας, της δημοσιογραφίας, της διαφήμισης, της οινογαστρονομίας, του τουρισμού κ.λπ. Το μάθημα επικεντρώνεται, πρωτίστως, σε δραστηριότητες κατανόησης και παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου με κύριο εργαλείο τις γλωσσικές-λεξιλογικές ασκήσεις.

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες: Υπολογιστική Ανάλυση Κειμένων

Κεντρικός στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση του φοιτητή με την έννοια του ψηφιακού πεδίου στις Ανθρωπιστικές επιστήμες. Στο μάθημα αυτό θα συζητηθεί ο συγκερασμός ανθρωπιστικού και ψηφιακού καθώς και η χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας στη μελέτη των επιστημών του ανθρώπου, όπως έχει εξελιχθεί και όπως χρησιμοποιείται σήμερα. Επιθυμητό αποτέλεσμα θα είναι η εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες στη διδασκαλία και τη γλωσσική ανάλυση, καθώς και την ορολογία, την μεταφρασιολογία ή την υπολογιστική γλωσσολογία.

Ιστορία της Ιταλικής Μουσικής II: από το Μπαρόκ στον Ρομαντισμό

Το μάθημα διερευνά τους παράγοντες που συντέλεσαν στη μετάβαση από την πολυφωνική μουσική της Αναγέννησης στο ύφος Μπαρόκ και τη γένεση της όπερας στο γύρισμα του 17ου αιώνα. Θα μελετηθούν σημαντικοί συνθέτες και αντιπροσωπευτικά έργα της *opera seria* και αργότερα της κωμικής όπερας, *opera buffa*, αλλά και ο θρησκευτικός αντίποδας του μουσικού θεάτρου, το ορατόριο. Παράλληλα οι μεγάλοι κατασκευαστές εγχόρδων από την Cremona —Stradivari, Amati και Guarneri— συνέβαλαν σημαντικά στην άνθιση της οργανικής μουσικής και τη δημιουργία δημοφιλών μουσικών ειδών όπως το Μπαρόκ κοντσέρτο και αργότερα η Κλασική συμφωνία μέσα από τα οποία έλαμψαν συνθέτες σαν τον Antonio Vivaldi και τον Giovanni Battista Sammartini. Τέλος θα εξεταστούν όψεις της ιταλικής ρομαντικής όπερας, από τους Rossini, Bellini και Donizetti στο έργο των Verdi και Puccini, μέσα από την άρρηκτη σχέση μουσικής, κειμένου και δράματος.

Δημιουργική Γραφή στην Ξένη Γλώσσα

Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με τεχνικές και πειραματισμούς συγγραφής. Θα παρουσιαστεί η Παιδαγωγική της Δημιουργικής Γραφής και της Δημιουργικής Σκέψης (Παραγωγή Καινοτόμων και Πρωτότυπων Ιδεών), η Η Διδακτική της Δημιουργικής Γραφής, τα Κειμενικά Είδη, διάφορες Στρατηγικές Δημιουργικής Γραφής, ο Σχεδιασμός Δραστηριοτήτων Δημιουργικής Γραφής, διάφορες Τεχνικές εμπύχωσης (ελεύθερη δημιουργική έκφραση, υφολογικές δραστηριότητες επαναγραφής, μίμηση ή επανασχηματισμός, παιχνίδια γραφής, γραφή της επινόησης) και η Παιδαγωγική των Πολυγραμματισμών. Κάθε μάθημα είναι χωρισμένο σε θεωρητικό και πρακτικό μέρος. Θα πραγματοποιηθούν ατομικές ή ομαδικές εργασίες.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Λεξικολογία - Λεξικογραφία

Το μάθημα χωρίζεται σε δύο μέρη: στο πρώτο, της λεξικολογίας, μελετώνται οι λεξικές μονάδες από σημασιολογικής πλευράς, τόσο στις σχέσεις τους με το εξωγλωσσικό περιβάλλον, όσο και στις εσωτερικές τους σχέσεις βάσει των οποίων σχηματίζουν το λεξικό (*lessico*). Δίνεται έμφαση στο νοητικό λεξικό, καθώς και σε ζητήματα συγκρότησης και ετυμολογικής ιστορίας του ελληνικού και του ιταλικού λεξιλογίου. Στο δεύτερο μέρος, της λεξικογραφίας, εξετάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά της σύνταξης λεξικών (*vocabolari*), τόσο στην έντυπη, όσο και την ηλεκτρονική μορφή τους. Αναπτύσσονται οι έννοιες του λήμματος, της μεταγλώσσας των λεξικών, καθώς και της τυπολογίας τους.

Ηλεκτρονικά Σώματα Κειμένων για τη Γλωσσική Έρευνα και Διδασκαλία

Τα Ηλεκτρονικά Σώματα Κειμένων (ΗΣΚ) αποτελούν μία από τις σημαντικότερες μεθοδολογικές τάσεις στη σύγχρονη γλωσσολογία. Αποτελούν συλλογές κειμένων (γραπτών ή προφορικών) σε ηλεκτρονική μορφή και με κατάλληλη κωδικοποίηση ώστε να είναι δυνατή η επεξεργασία τους από ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Τα ΗΣΚ προσφέρουν δείγματα αυθεντικής γλωσσικής χρήσης σε μεγάλη κλίμακα και

επιτρέπουν στους επιστήμονες της γλώσσας να αναλύσουν το γλωσσικό σύστημα με ακρίβεια και αξιοπιστία. Στο μάθημα αυτό θα γίνει παρουσίαση των βασικότερων ειδών ΗΣΚ και θα δοθεί έμφαση στους τύπους εκείνους που σχετίζονται με την διδασκαλία της ξένης γλώσσας (παράλληλα και ΗΣΚ εκμάθησης). Επίσης, θα παρουσιαστούν λογισμικά ανάλυσης των ΗΣΚ τα οποία επιτρέπουν να εξετάσουμε ποικίλες γλωσσικές δομές (από λέξεις και μορφήματα έως γλωσσικές φράσεις και συντακτικές δομές) τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά.

Ιστορία του Βενετικού Κράτους

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξέταση των σημαντικότερων κεφαλαίων της Ιστορίας και του Πολιτισμού της Βενετίας με έμφαση στις υπό βενετική κυριαρχία περιοχές του ελλαδικού χώρου κατά το χρονικό διάστημα από την Partitio Terrarum Imperii Romaniae (1204) μέχρι και τα 1797, έτος κατάλυσης της Γαληνότατης Δημοκρατίας του Αγίου Μάρκου.

Κατά τη διάρκεια του μαθήματος θα εξεταστούν μεταξύ των άλλων:

- οι παράγοντες που οδήγησαν στην επέκταση των Βενετών στην Ανατολή,
- τα όρια (γεωγραφικά και χρονικά) του βενετικού Κράτους της Θάλασσας (Stato da Mar),
- οι θεσμοί που λειτούργησαν εντός αυτού,
- η πολιτική, κοινωνική και οικονομική οργάνωση των βενετοκρατούμενων περιοχών,
- ο πολιτισμός που παρήχθη στις βενετοκρατούμενες περιοχές του ελλαδικού χώρου κάτω από την επίδραση των στοιχείων που εισήγαγαν οι κυρίαρχοι.

Αναλυτικότερα οι κυριότερες θεματικές ενότητες του μαθήματος περιλαμβάνουν τα εξής:

- Η Βενετία μετά την τέταρτη σταυροφορία: η διείσδυση στην Ανατολική Μεσόγειο-Βενετοί στην Εγγύς και Άπω Ανατολή (οικογένεια Πόλο)
- Η Βενετική Ανατολή: Κοινωνική διαστρωμάτωση και Διοικητική οργάνωση, Εμπόριο, Ναυτιλία και Οικονομία, Εκκλησία, Εκπαίδευση, Γλώσσα και Λογοτεχνία, Θέατρο και Μουσική.

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Πρακτική Άσκηση Φοιτητών

Οι φοιτητές/τριες δύνανται να απασχοληθούν σε χώρους εργασίας για να αναπτύξουν δεξιότητες σχετικές με μεταφράσεις βιβλίων σε εκδοτικούς οίκους, με τη διδακτική της ιταλικής γλώσσας (Ιταλικό Ινστιτούτο Αθηνών, Δημόσια Γυμνάσια της Αττικής, Ιταλική Σχολή Αθηνών), αλλά και με γραμματειακή υποστήριξη και απασχόληση σε μεγάλες ιταλικές επιχειρήσεις, σε συνεργασία με το Ελληνο-Ιταλικό Εμπορικό Επιμελητήριο.

Ειδικά Θέματα Ιταλικού Πολιτισμού

Το μάθημα επικεντρώνεται χρονικά στην περίοδο του 18^{ου}-19^{ου} αιώνα καθώς και στο πρώτο μισό του 20^{ού} αιώνα ενώ όσον αφορά το περιεχόμενο εξετάζει τα καλλιτεχνικά ρεύματα και τους κυριότερους εκπροσώπους τους στην Ιταλία και στην Ευρώπη. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται στους πνευματικούς ανθρώπους που συνέδεσαν τις απεικονιστικές τέχνες με την παραγωγή της λογοτεχνίας.

Εισαγωγή στην Αρχαιακή Έρευνα

Στόχος του μαθήματος είναι η γνωριμία των φοιτητών με τον κόσμο των αρχείων και τη μεθοδολογία που χαρακτηρίζει την αρχαιακή έρευνα. Θα εξεταστούν ειδικότερα οι όροι και οι προϋποθέσεις συγκρότησης αρχείων, οι κυριότεροι φορείς διαχείρισης και παραγωγής τους στην Ελλάδα και το εξωτερικό, οι κρατικές πολιτικές για την οργάνωση των αρχείων και η σημασία τους για την ιστορία του πολιτισμού, καθώς και η τυπολογία των εγγράφων που απόκεινται κατά κύριο λόγο στον ελληνικό και τον ιταλικό χώρο. Μέρος του μαθήματος αποτελεί επίσης η πρακτική εξάσκηση των φοιτητών στη μεταγραφή και έκδοση εγγράφων της πρώιμης νεότερης Ιστορίας από ελληνικά και ιταλικά αρχεία.

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Πρακτική Άσκηση Φοιτητών (βλ. περιγραφή στο Δ΄ εξάμηνο)

Ανάλυση λαθών στην εκμάθηση της ιταλικής ως ξένης γλώσσας

Κεντρικός στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση του φοιτητή με την ανάλυση λαθών και με τις θεωρίες και τα εργαλεία που την υπηρετούν. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου θα παρουσιαστεί η εξέλιξη της ανάλυσης λαθών ως τομέα της εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας και τα διαφορετικά της είδη. Οι φοιτητές θα έχουν την δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν χειροκίνητα και αυτόματα εργαλεία χαρακτηρισμού λαθών με σκοπό τη μελέτη της ιταλικής ως ξένης γλώσσας και να ερμηνεύσουν τα αποτελέσματα των αναλύσεων τους βασισμένοι σε θεωρίες της διδακτικής. Μέσα από τις γνώσεις που θα αποκτήσουν θα προσεγγίσουν την συγκριτική ανάλυση της Ιταλικής με τη μητρική ή με άλλες ξένες γλώσσες και θα είναι σε θέση να προτείνουν αλλαγές σε τομείς όπως ο σχεδιασμός ή η αξιολόγηση.

Ιταλική Γλώσσα στον Κινηματογράφο

Η ιστορία της ιταλικής γλώσσας του 20^{ού} αιώνα συνδέεται στενά με την ιστορία του κινηματογράφου. Η οθόνη σκηνοθετεί αφενός τον πολύμορφο προφορικό λόγο των Ιταλών, αφετέρου ρυθμίζει τις χρήσεις του και συμβάλλει στην οικοδόμηση της γλωσσικής ταυτότητας.

Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, θα διερευνηθούν οι συνδεδετικοί αρμοί του διώνυμου γλώσσας - κινηματογράφου, από τις απαρχές του έως την Ιταλική Κωμωδία, περνώντας από τη νεορεαλιστική ανανέωση, από την εικονοπλαστική γλώσσα του Φελλίνι έως την υπερ-ομιλία του Τροϊζι. Έμφαση θα δοθεί, ακόμη, στη χρήση των διαλέκτων, στη μεταγλώττιση, στη σχέση με τη λογοτεχνία, στα σημειωτικά χαρακτηριστικά της κινηματογραφικής γλώσσας, με παραδείγματα από

ταινίες που αντιπροσωπεύουν βασικές στιγμές της ιστορικής και πολιτισμικής διαδρομής της χώρας από την Παλιγγενεσία μέχρι τις μέρες μας.

Η νέα πραγματικότητα της εθνικής ενότητας (*Il Gattopardo, Noi eravamo, L'Innocente*), ο ιταλικός νεορεαλισμός (*Ladri di biciclette, Riso amaro, Roma città aperta*), η δεκαετία του '60 (*Teorema, Il Decameron, Estate Violenta, Il bell'Antonio*), η κωμωδία αλλά ιταλικά (*Pane amore e fantasia, Divorzio all'italiana, C'eravamo tanto amati, Johnny Stecchino*), ο αστικός κόσμος της τρίτης χιλιετίας (*Gli indifferenti, Il giardino dei Finzi Contini, La grande abbuffata*), τα προβλήματα στις σύγχρονες οικογενειακές και διανθρώπινες σχέσεις (*L'ultimo bacio, Ricordati di me, La grande bellezza*) αποτελούν σταθμούς αυτής της διαδρομής.

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Πρακτική Άσκηση Φοιτητών (βλ. περιγραφή Δ' εξάμηνο)

Foscolo

Το συγκεκριμένο μάθημα εστιάζει στην λογοτεχνική παραγωγή του μεγάλου ελληνοϊταλού ποιητή από τα νεανικά του χρόνια έως την περίοδο της ωριμότητας. Αναλύονται τόσο τα ποιητικά του κείμενα από τα σονέτα και τις Χάριτες όσο και την προσφορά του στην πεζογραφία με τις τελευταίες επιστολές του Jacopo Ortis σε σχέση με τη μεγάλη Ευρωπαϊκή παραγωγή του είδους.

Ειδικά Θέματα Λεξικογραφίας: Ιστορία Λεξικών, Ηλεκτρονικά Λεξικά, Ετυμολογικά Λεξικά

Το μάθημα περιέχει εξειδικευμένη παρουσίαση της ιστορίας και της τυπολογίας των λεξικών. Αναλύονται οι πρακτικές ανάγκες που οδήγησαν στη σύνθεση των πρώτων λεξικών κατά την αρχαιότητα, η εξέλιξη των λεξικών κατά τον Μεσαίωνα και την Αναγέννηση καθώς και η ιδιαίτερη βαρύτητα των μονόγλωσσων λεξικών στα πλαίσια των εθνικών κρατών μετά τον 18ο αιώνα.

Από πλευράς τυπολογίας εξετάζονται τα βασικά είδη των λεξικών (μονόγλωσσα, δίγλωσσα, ετυμολογικά, θησαυροί κ.λπ.) και δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις πρόσφατες εξελίξεις της ηλεκτρονικής λεξικογραφίας.

Διαλεκτολογία: Ελληνοϊταλικά ιδιώματα της Νότιας Ιταλίας

Ιταλική Διαλεκτολογία: Οικογένειες διαλέκτων, σημαντικότερα χαρακτηριστικά των διαλέκτων της Ιταλικής. Ελληνικές διάλεκτοι της Νότιας Ιταλίας: Θεωρίες προέλευσης, διγλωσσία. Κοινωνιογλωσσολογικές μελέτες, προφορικός λόγος, σύνταξη, φωνητική και λεξιλόγιο.

Ιταλική Γραμματολογία του Λατινοκρατούμενου Ελληνισμού

Το μάθημα πραγματεύεται την ιταλόγλωσσα γραμματειακή παραγωγή στις περιοχές της ελληνικής Ανατολής υπό λατινική κυριαρχία, με έμφαση στα βενετοκρατούμενα εδάφη (14ος-18ος αι.). Εξετάζεται ο ιστορικός και πολιτισμικός περίγυρος καθώς και το ιδεολογικό και κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο που προκύπτει μέσα από τη

μελέτη αντιπροσωπευτικών κειμένων. Θα επιχειρηθούν συγκρίσεις και συσχετίσεις με την αντίστοιχη γραμματεία της ιταλικής χερσονήσου κατά την ίδια περίοδο.

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Πρακτική Άσκηση Φοιτητών (βλ. περιγραφή Δ' εξάμηνο)

Ζητήματα Σύγκρισης των Γλωσσών

Στο μάθημα εισάγονται οι βασικές αρχές της συγκριτικής (αντιπαραθετικής) ανάλυσης γλωσσών και οι διαφορές αυτής με την ιστορική-συγκριτική γραμματική. Η συγκριτική ανάλυση συναρτάται και με την τυπολογική θεώρηση των γλωσσών. Εξετάζονται με αντιπαραθετικό τρόπο φαινόμενα φωνολογίας, μορφολογίας, σύνταξης, σημασιολογίας και λεξιλογίου της ελληνικής και της ιταλικής. Ως μελέτη συγκεκριμένης περίπτωσης εξετάζεται η ανάδυση του οριστικού άρθρου στην ελληνική και την ιταλική.

Ιταλική Φρασεολογία και Παροιμιολογία

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο πλαίσιο του μαθήματος της ξένης γλώσσας, τόσο στη γραπτή όσο και στην προφορική επικοινωνία, παρουσιάζει η ανάλυση του γλωσσικού φαινομένου των στερεότυπων εκφράσεων ή φρασεολογισμών. Το πεδίο έρευνας που μελετά το εν λόγω φαινόμενο είναι η Φρασεολογία.

Σύμφωνα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη Γλώσσα, η φρασεολογική ικανότητα αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της γλωσσικής ικανότητας του μαθητή της ξένης γλώσσας. Για τον λόγο αυτό, στο πλαίσιο του συγκεκριμένου μαθήματος πραγματοποιείται διαγλωσσική αντιπαραβολή μεταξύ της ιταλικής και ελληνικής φρασεολογίας με στόχο τη διαπίστωση ομοιοτήτων και διαφορών στις υπό εξέταση φρασεολογικές μονάδες με σκοπό την προσέγγιση της ιταλικής πολιτισμικής και κοινωνικής πραγματικότητας, ώστε να επιτευχθεί η βέλτιστη γνώση και η άρτια χρήση της Ιταλικής ως ξένης γλώσσας.

Κύριο διδακτικό στόχο του μαθήματος αποτελεί η εκ μέρους των φοιτητών/-τριών αναγνώριση/διάκριση και η εξοικείωσή τους με ένα ευρύ φάσμα στερεότυπων εκφράσεων, η κατάκτηση των οποίων επιδιώκεται μέσω ασκήσεων δομικού και επικοινωνιακού χαρακτήρα. Επίσης, ο φοιτητής/τρια προσεγγίζει το πεδίο της ελληνικής και ιταλικής Παροιμιολογίας μέσα από μια συγκριτική διαδικασία, με στόχο τον εντοπισμό ιστορικών και γλωσσικών αναλογιών και αλληλεπιδράσεων.

Λογοτεχνία του Λατινοκρατούμενου Ελληνισμού

Παρουσιάζεται η λογοτεχνική παραγωγή καθώς και η πνευματική ζωή στη λατινοκρατούμενη ελληνική Ανατολή (αρχές 13ου – τέλη 18ου αι.). Εξετάζεται το ιστορικό πλαίσιο και γίνεται η θεώρηση των λογοτεχνικών στοιχείων που χαρακτηρίζουν την περίοδο: η βυζαντινή παράδοση και οι δυτικές πολιτιστικές επιδράσεις που οδήγησαν αρχικά στην πνευματική άνθηση του 16ου αι. (στην Κύπρο με τα Κυπριακά ερωτικά ποιήματα) και συνεκδοχικά στην Κρήτη με τα έργα

του λεγόμενου «Κρητικού Θεάτρου». Αναλύονται οι ιταλικές επιδράσεις που άσκησε η Αναγέννηση και εντοπίζονται οι άξονες γύρω από τους οποίους αναπτύσσεται η λογοτεχνική παραγωγή. Έπειτα από μια συγκριτική προσέγγιση κειμένων τόσο της νεοελληνικής όσο και της ιταλικής γραμματείας, γίνεται διερεύνηση των γραμματολογικών ζητημάτων και επιχειρείται μια γενικότερη θεώρηση υπό το πρίσμα των αποτελεσμάτων της έως σήμερα έρευνας.

Ιταλική Όπερα

Το μάθημα θα διατρέξει τέσσερις περίπου αιώνες ιταλικής όπερας, από τον Ορφέα του Claudio Monteverdi (1607) έως σύγχρονες δημιουργίες στο χώρο του ιταλικού μουσικού θεάτρου. Οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με την ορολογία και το ρεπερτόριο της ιταλικής όπερας, τα διαφορετικά οπερατικά είδη με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, τις καθιερωμένες δομές, φόρμες και θεματολογία, τις δραματουργικές συμβάσεις που επιβάλει το μουσικό θέατρο, αλλά και τις εκάστοτε αντιδράσεις που οδήγησαν σε σημαντικές αναθεωρήσεις και μεταρρυθμίσεις τόσο στα λιμπρέτα όσο και στην ίδια τη μουσική σύνθεση και στην εκτελεστική πρακτική. Μέσα από συγκεκριμένα έργα και κείμενα συνθετών, ποιητών, στοχαστών, ιμπρεσάριων και περιηγητών θα διερευνηθούν η καλλιτεχνική, κοινωνική και πολιτική διάσταση της όπερας και οι μεταμορφώσεις της από τον μυθολογικό ιδεαλισμό του Ορφέα στον σύγχρονο ρεαλισμό της Τόσκα. Το μάθημα αξιοποιεί σχετικές διαδικτυακές πηγές από τον χώρο των ψηφιακών ανθρωπιστικών επιστημών και αξιολογείται με τελική εργασία (με χρήση επεξεργαστή κειμένου Word και διαφανειών PowerPoint), η οποία κατατίθεται στην Ηλεκτρονική Τάξη (η-Τάξη/e-Class).

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

Πρακτική Άσκηση Φοιτητών (βλ. περιγραφή στο Δ' εξάμηνο)

Στοιχεία Σημασιολογίας

Στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους/τις φοιτητές/-τριες στις βασικές έννοιες της σημασιολογίας. Η σημασιολογία αφενός αποτελεί επίπεδο ανάλυσης της γλώσσας, αφετέρου συνδέεται με βασικά ζητήματα φιλοσοφίας της γλώσσας. Το μάθημα περιλαμβάνει τις βασικές διακρίσεις της γλωσσολογικής σημασίας, δηλαδή σημασία εκφωνήματος, σημασία πρότασης, σημασία λέξης. Περιλαμβάνει, επίσης, περιγραφή και ανάλυση θεμελιωδών εννοιών, όπως δήλωση, έννοια, αναφορά.

Στο μάθημα παρουσιάζονται οι βασικές σημασιολογικές σύγχρονες θεωρήσεις: προ-στρουκτουραλιστική ιστορική σημασιολογία, στρουκτουραλιστική σημασιολογία, νεο-στρουκτουραλιστική γενετική σημασιολογία, λογική σημασιολογία, γνωστική σημασιολογία.

Λογοτεχνικές Αλληλεπιδράσεις μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας

Αναλύονται κείμενα Ιταλών λογοτεχνών που αναφέρονται στην Ελλάδα και τον πολιτισμό της, αρχαίο, μεσαιωνικό και σύγχρονο. Ομοίως εξετάζονται ιταλικοί αντικατοπτρισμοί σε κείμενα Νεοελλήνων λογοτεχνών.

Ιταλική Γλώσσα στα κείμενα Ιταλών Φιλοσόφων

Στον χώρο του ιταλικού φιλοσοφικού στοχασμού πολλοί είναι οι διανοητές που συνδέουν στο έργο τους το ενδιαφέρον για τη φιλοσοφική έρευνα με αυτό για τη γλώσσα. Η φιλοσοφική έρευνα, εξάλλου, προκύπτει κυρίως από την ανάγκη κατανόησης της φύσης και όλων όσων περιβάλλουν τον άνθρωπο και καθήκον των φιλοσόφων είναι να αποσαφηνίσουν τις έννοιες προκειμένου να καταστούν αυτές κατανοητές από όλους.

Η επιλογή πολλών Ιταλών στοχαστών, ξεκινώντας από τον Μεσαίωνα, να κάνουν φιλοσοφία στη γλώσσα αλλά και για τη γλώσσα τους, υπαγορεύεται από την ανάγκη για καθολική κατανόηση του κόσμου, καθώς γλώσσα και φιλοσοφία αποδεικνύονται άρρηκτα συνδεδεμένες σε όλα τα πεδία του επιστητού.

Μελετώντας και σχολιάζοντας κείμενα στοχαστών όπως οι Pietro Pomponazzi, Sperone Speroni, Giordano Bruno, Tommaso Campanella, Nicolò Machiavelli και Melchiorre Cesarotti, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να διερευνήσουν και να κατανοήσουν τη σημασία της γλώσσας, φιλοσοφικά νοούμενης ως το πλέον κατάλληλο μέσο για τη διατύπωση και επικοινωνία του ανθρώπινου στοχασμού.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Κύριος στόχος του Σεμιναρίου είναι η προώθηση της έρευνας για την ιστορία και την ιστοριογραφία της Ιταλίας από τους μεσαιωνικούς χρόνους μέχρι τις μέρες μας. Για τον σκοπό αυτό οργανώνονται κύκλοι συναντήσεων ανοιχτοί σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές του ΤΙΓΦ και της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ και σε κάθε ενδιαφερόμενο. Οι συμμετέχοντες μπορούν να ενημερώνονται για τις σχετικές δραστηριότητες από την ιστοσελίδα του Σεμιναρίου στο <http://eclass.uoa.gr/courses/ILL123/>.

Βοηθητικό - Υποστηρικτικό έργο – Ε.Τ.Ε.Π – κ. Α. Καράμπαλη

Το μέλος ΕΤΕΠ του Τμήματός μας Άννα Καράμπαλη παρέχει υπό την καθοδήγηση της Καθηγήτριας Γ. Γιαννουλοπούλου, βοηθητικό - υποστηρικτικό έργο στους φοιτητές του Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας. Συγκεκριμένα η κ. Καράμπαλη, στο πλαίσιο του μαθήματος «Λεξικολογία-Λεξικογραφία», με διδάσκουσα την Καθηγήτρια Γιαννούλα Γιαννουλοπούλου, βοηθά τους φοιτητές να ασκηθούν στη καταγραφή δεδομένων πληροφοριακού λεξικογραφικού υλικού (έντυπου και ηλεκτρονικού) από τη βιβλιοθήκη της Σχολής.

Συνδράμει στην προετοιμασία των εποπτικών μέσων καθώς και των υλικοτεχνικών υποδομών για την άσκηση των φοιτητών σύμφωνα με τις ανάγκες των διδασκόμενων μαθημάτων (προετοιμασία βάσεων δεδομένων, τεστ ενδιάμεσης αξιολόγησης, παροχή τεχνικής βοήθειας κατά τη διάρκεια εκπόνησης των ερευνητικών εργασιών των μαθημάτων κ.λπ.)».

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Όνοματεπώνυμο	Επικοινωνία
Γεράσιμος Δ. Παγκράτης, Καθηγητής και Πρόεδρος του Τμήματος Γνωστικό αντικείμενο: <i>Ιταλική Ιστορία και Πολιτισμός. Οικονομική και Κοινωνική Ιστορία (16ος - 19ος αι.)</i>	210 7277494 gpagratis@isll.uoa.gr
Γεράσιμος Ζώρας, Καθηγητής Γνωστικό αντικείμενο: <i>Ιταλική Λογοτεχνία: Αλληλεπιδράσεις μεταξύ Ιταλικής και Ελληνικής Λογοτεχνίας</i>	210 7277825 gerzoras@ill.uoa.gr
Ιωάννης Δ. Τσόλκας, Καθηγητής Γνωστικό αντικείμενο: <i>Ιστορία της Ιταλικής Λογοτεχνίας και Ευρωπαϊκός Πολιτισμός</i>	210 7277495 itsolkas@ill.uoa.gr
Μαρία Σγουρίδου, Καθηγήτρια Γνωστικό αντικείμενο: <i>Ιταλική Λογοτεχνία</i>	210 7277825 msgouridou@ill.uoa.gr
Γιαννούλα Γιαννουλοπούλου, Καθηγήτρια Γνωστικό αντικείμενο: <i>Γλωσσολογία με ειδικό αντικείμενο στην αντιπαραθετική ανάλυση Ιταλικής και Ελληνικής</i>	210 7277375 giannoulop@ill.uoa.gr
Domenica Minniti - Γκόνια, Καθηγήτρια Γνωστικό αντικείμενο: <i>Ιταλική Γλωσσολογία. Μετάφραση</i>	210 7277674 domini@ill.uoa.gr
Άννα Θέμου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Γνωστικό αντικείμενο: <i>Σύγχρονη Ιταλική Λογοτεχνία</i>	210 7277378 athemou@ill.uoa.gr
Γεωργία Μηλιώνη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Γνωστικό αντικείμενο: <i>Διδασκαλία της Ιταλικής ως Ξένης Γλώσσας</i>	gmlioni@isll.uoa.gr
Βασιλική Κουτσομπίνα, Μόνιμη Επίκουρη Καθηγήτρια Γνωστικό αντικείμενο: <i>Ιταλικός Πολιτισμός: Η Μουσική στην Ιταλία από τους μεσαιωνικούς έως τους νεώτερους χρόνους</i>	vkoutsobina@ill.uoa.gr
Κατερίνα Φλώρου, Επίκουρη Καθηγήτρια Γνωστικό αντικείμενο: <i>Γλωσσική ανάλυση και διδασκαλία/Ηλεκτρονικά Σώματα Κειμένων</i>	kathyflorou@ill.uoa.gr
Γεώργιος Πηλείδης, Επίκουρος Καθηγητής Γνωστικό αντικείμενο: <i>Ιταλική Γραμματολογία του Λατινοκρατούμενου Ελληνισμού</i>	gpelidis@ill.uoa.gr
Αρετή Σπίνουλα, ΕΕΠ Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	aspinoula@ill.uoa.gr
Μαρία Άντζελα Ιέλο, ΕΕΠ Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	marielo@ill.uoa.gr
Ιωάννα Τύρου, ΕΔΙΠ Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Γνωστικό αντικείμενο: <i>Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Διδασκαλία της Ιταλικής ως Ξένης Γλώσσας.</i>	iotyrou@ill.uoa.gr

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Όνοματεπώνυμο	Επικοινωνία
Λυκόκα Κωνσταντίνα, Γραμματέας του Τμήματος	210 7277910 klykoka@uoa.gr
Καλαντζής Αθανάσιος, Διοικητικό Προσωπικό Γραμματείας	2107277488 athkalantz@ill.uoa.gr
Έλλη Τουλιάτου, Διοικητικό Προσωπικό Γραμματείας, Γραμματεία Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών	2107277966 etouliatou@ill.uoa.gr
Τσιούπη Τάνια, Διοικητικό Προσωπικό Εργαστηρίου του Τμήματος	2107277344 tsioupi@ill.uoa.gr

ΕΤΕΠ

Όνοματεπώνυμο	Επικοινωνία
Άννα Καράμπαλη	210 7277612 akaramp@uoa.gr